Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 январдан чиқа бошлаган

№ 140 (8.082) ◆ 1992 йил 17 июль, жума ◆ Нархи 2 сўм.

** Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги:*

ТОШКЕНТ ТИНЧЛИККА ДАЪВАТ ЭТМОҚДА

● 16 июль куни Тошкентда МДҲ давлатлари ташқи ишлар вазирлари, мудофаа вазирлари чегара қўшинлари қўмондонлари ҳамда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги Ишчи гуруҳининг кенгаши бўлди.

Кенгашни Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири У. А. Абдураззоқов кириш сўзи билан очди. У учрашув қатнашчиларига Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг самарали ишлаш истакларини етказди.

Қўшма мажлисда бир қанча ҳужжатлар муҳокама қилинди. МДҲ Бирлашган Қуролли Кучлари Бош қўмондони, авиация маршали Е. И. Шапошников ҳамдўстликда қатнашувчи давлатлардаги можаро зоналарида тинчликни сақлаш коллектив кучларини ишга солиш тўғрисидаги таклифларни тайёрлаш ҳақида гапирди.

Кенгаш қатнашчилари Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги жанубий чегараларини қўриқлашнинг аҳволи ва унинг пухталиги билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилдилар. Бу масала Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримовнинг таклифи билан кун тартибига киритилган эди.

Чегара қўшинлари қўмондонлари кенгашининг доимий ишчи органи тузилиши, сони ва унинг фаолиятини таъминлаш тўғрисидаги; мустақил давлатлар ҳамдўстлиги низоми лойиҳасини тайёрлаш; истиқомат жойларидан кўчириб юборилган халқлар ва кўчириб юборилган майда миллатларга мансуб шахсларнинг ҳуқуқларини тиклаш билан боғлиқ масалаларга доир битим лойиҳасини тайёрлаш ҳақидаги масалалар ҳам кўриб чиқилди.

● Шу куни Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мудофаа вазирлари кенгашининг мажлиси бўлди.

Уни Ўзбекистон Республикаси мудофаа вазири Р. У. Аҳмедов очди. Анжуманда МДҲ Бирлашган Қуролли Кучлари Бош қўмондони авиация маршали Е. И. Шапошников нутқ сўзлади.

Мудофаа маҳкамаларининг раҳбарлари ҳамдўстликка аъзо давлатлардаги можаро зоналарида тинчликни сақлаш коллектив кучларини ишга солиш тўғрисидаги таклифни кўриб чиқишга асосий эътиборни қаратдилар. Ҳамма томонни қониқтирадиган бошқа қатор масалалар ва улар юзасидан тегишли қарорлар қабул этилди.

Кенгаш тугаганидан кейин журналистлар билан учрашув бўлди. (ЎзА).

Суратда: кенгаш пайти. С. ВЕЛИЧКИН олган сурат. (ЎзА).

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

● Кеча Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов Жанубий Кореядаги машҳур «Самсунг» фирмаси раҳбариятининг корпорация вице-президенти Ж. Ким бошчилигидаги вакиллари билан учрашди.

● Ўзбекистон мустақиллиги бир йиллигини байрам қилиш бўйича ҳукумат комиссиясининг биринчи йиғилиши бўлиб ўтди. У комиссия раиси, Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг раиси Шавкат Йўлдошев раислигида бўлиб ўтди. Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги давлат котиби Раҳим Ражабов бу тантаналарга тайёргарлик, Тошкент шаҳар Ҳокимининг ўринбосари Карим Расулов пойтахтда байрам шодиёналари қандай ўтиши ҳақида гапириб бердилар.

● Қорақалпоғистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсатининг қарори билан Ўзбекистон ахборот агентлигининг Қорақалпоғистон бўлими негизида Қорақалпоғистон информация агентлиги (ҚҚИА) ташкил этилди.

● «Ўзбекистон Республикаси Олий судининг бюллетени» биринчи сони чиқди. У йилнинг ҳар чорагида бир марта чоп этилади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

● Россия Олий Кенгаши қабул қилган қонунга мувофиқ келгуси йил 1-январидан қўшимча қиймат солиғи миқдори 20 фоиз бўлади. Асосий озиқ-овқат маҳсулотлари учун эса солиқ миқдорини 15 фоиз қилиб белгилаш кўзда тутилган.

● Шу ҳафтада Степанакертга келган Чечен Республикаси ташқи ишлар вазирининг вакили Артур Уманский оммавий ахборот воситалари учун расмий баёнотида Чечен фуқаролари тоғли Қорабоғдаги ҳарбий ҳаракатларда Озарбайжон томонида иштирок этаётганликлари маълум бўлганлигини айтди. У ўзига ушбу республика ҳукуматининг Чечен фуқароларига биродаркуш урушида иштирок этишдан воз кечиб, юртларига қайтиш талабини билдириш ваколати берилганлигини маълум қилди.

● Россия — Эстония чегарасини кесиб ўтадиган асосий йўлларда Шимолий—Ғарбий чегара округининг назорат постлари ўрнатила бошланди. Россия шу йилнинг ўзида Болтиқбўйи давлатлари билан чегара ўрнатишга қарор қилган.

ХОРИЖДА

● Туркия Республикасининг Президенти Турғут Ўзол билан Бош вазир Сулаймон Демирэл Ўзбекистонга 2 миллион тонна донни жаҳон нархларида жўнатишга рухсат берилган ҳужжатга имзо чекдилар. Бу ҳужжат Анқарада чиқадиган ҳукумат ахборотномаси — «Расмий газета»да 14 июлда эълон қилинди.

● Кутилганидек Арканзас губернатори Билл Клинтон демократик партиядан АҚШ Президентига расман номзод қилиб кўрсатилди. Кеча эса кутилмаганда Америка давлат раҳбари учун курашда имкониятлари энг катта ҳисобланаётган миллиардер Росс Перо Далласда АҚШ Президентлигига ўз номзодини қўймаслигини маълум қилди.

** Шаҳар прокуратурасида*

БУНДАН КИМ МАНФААТДОР?

«Комсомольская правда» газетасининг 11 июль сонида М. Мустафаев ва А. Усмоновларнинг материаллари эълон қилинди. Уларда муаллифлар Ўзбекистон, шу жумладан Тошкент ҳуқуқ-тартибот муассасаларини фуқароларни сиёсий эътиқодлари учун таъқиб қилишда, тағин биргина республика ҳудудида эмас, унинг ташқарисида ҳам таъқиб қилишда айблаганлар.

Таҳририят «Комсомольская правда»да эълон қилинган бу мақолаларни шарҳлаб беришни Тошкент шаҳар прокурорининг ўринбосари, учинчи класс адлия давлат маслаҳатчиси У. Х. ШОДИЕВдан илтимос қилди:

— Ушбу мақолалар ҳақиқатдан бехабар бўлган кишиларга мўлжалланган. Уларда келтирилган мисолларнинг чинакам моҳиятини билмаган одамлар Ўзбекистонда оппозиция вакиллари таъқиб қилинаётган экан, ҳатто уларга нисбатан куч ишлатиляпти, деган хулосага келишлари мумкин. Бунинг устига республика ҳуқуқ-тартибот идораларининг ходимлари бошқа мустақил давлатлар ҳудудларида хоҳлаган ишларини қилаётган эканлар, деб ҳам ўйлаш мумкин.

Эҳтимол, Ўзбекистон ва унинг пойтахтидаги ижтимоий-сиёсий вазият билан таниш бўлмаган газетхонлар бу ёлғон-яшиқларга лаққа тушишлари мумкин. Биз эса собиқ «марказий» газета саҳифаларида пайдо бўлган ушбу мақолаларни аниқ мақсадга қаратилган туҳмат, деб ҳисоблаймиз. Бу қанақа мақсад эканлигига кейинроқ тўхталсак. Ҳозир эса «Комсомольская правда»да келтирилган мисоллар ҳақиқатга нақадар тўғри келишини бир таҳлил қилиб кўрайлик.

БИРИНЧИДАН. Газетада яқин вақтдан бери Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқ-тартибот муассасалари Москвага алоҳида эътибор берадиган бўлиб қолишди, деб ёзилган. Эмишки, беш кун давомида Тошкент прокуратурасининг уч ходими эрталабдан тунгача Москвада истиқомат қилувчи Ҳамид Расуловнинг квартираси олдида қоровуллик қилишибди. Улар уй эгасини учратмасдан, москвалик ҳамкасбларига сўроқ учун саволларни қолдириб, жўнаб кетишибди. Тошкентликларнинг илтимосига кўра Москва прокуратурасининг терговчиси худди ана шундай саволлар билан бошқа москвалик — Ёзувчилар уюшмасининг маслаҳатчиси Валех Рзаев олдига келибди.

Тошкент ҳуқуқ-тартибот муассасалари ходимларининг Россия пойтахтига бир галги хизмат сафарини Ўзбекистон Республикаси ҳуқуқ-тартибот муассасаларининг Москвага алоҳида эътибори, деб баҳолаш мумкинмикан? Газетада бундан деярли икки ой илгари содир бўлган воқеа тилга олинган. Шу йил 19 майда Тошкент шаҳар прокуратурасининг катта терговчиси С. Рўзиев, Тошкент шаҳар ҳокимлиги ички ишлар бошқармаси ходими Ш. Шорасулов, Москва шаҳар 5-РЭУ техник-кузатувчиси А. Чаусовой билан Москвадаги Новокузнецк кўчаси, 20-уй, 35-квартира эгаси Х. Расуловни уйида учратмаганликлари тўғрисида ҳужжат тузишган. Шундай қилиб, Тошкент шаҳар прокуратурасининг уч ходими уй эгасини беш кун эрталабдан тунгача кутиши тўғрисидаги гаплар ғирт уйдирмадир. Очиқчасига айтадиган бўлсак, Тошкент шаҳар прокуратурасининг кимнингдир квартираси олдида қоровуллик қилиш учун шунча ходимни шу муддатга Москвага юбориш учун мутлақо имконияти йўқ.

ИККИНЧИДАН. Баъзи бировларда Тошкент шаҳар ҳуқуқ-тартибот муассасалари ходимларининг Россия ҳудудида, мазкур ҳолда Москвадаги хатти-ҳаракатлари қонуниймми, уларнинг Москва шаҳри аҳолиси ва Россия фуқаросини сўроқ қилишлари учун қандай ҳуқуқлари бор, деган савол пайдо бўлиши мумкин. Бехабарлар учун 1992 йил 18 февралда Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги мамлакатлари прокуратура идораларининг раҳбарлари Ҳамдўстликка аъзо бўлган давлатлар ҳудудида муайян иш олиб бориш заруратн туғилганда бир-бирларига тегишли ёрдам кўрсатиш тўғрисидаги битимни имзолаганликларини айтиш керак. Шу сабабли ҳам бизнинг Москва прокуратурасидаги ҳамкасбларимиз Х. Расулов ва В. Рзаевни сўроқ қилишда кўмаклашишга рози бўлдилар. Бу қонунга хилоф эмас. Бундан ташқари улар гувоҳ сифатида сўроқ қилинадилар. Қонунчиликдан хабардорлар тегишли ҳолларда прокуратура қонунга зид хатти-ҳаракатларда шубҳа қилинаётганларнигина эмас, шунингдек гувоҳларни ҳам сўроқ қилиш ҳуқуқига эга эканлигини биладилар. Гувоҳ сифатида кимнидир сўроқ қилиш унга бирор таҳдид туғдирмайди, балки ички ишлар муассасалари ёки прокуратура кўзғатган иш тафсилотларини аниқлашга хизмат қилади.

УЧИНЧИДАН. Расулов билан Рзаев қайси иш бўйича гувоҳлар? Ўзбекистон Республикаси ҳудудида «Мустақил ҳафталик» газетасини қонунга хилоф равишда тарқатиш билан боғлиқ аниқ иш бўйича гувоҳлар.

«Комсомольская правда»да М. Мустафаев бу ҳақда шундай ёзади: ҳар икки сўроқ қилинувчи (Расулов ва Рзаев — **таҳририят**) ўтган йил май ойида ташкил этилган «Алоқа» жамғармасининг муассислари ҳисобланадилар. Бу жамғарма Москва ва Ўзбекистон демократик ташкилотлари ўртасида алоқа ўрнатишга кўмаклашиш мақсадида ташкил этилган. Бу майлику-я. Лекин жамғарма ҳузурида ўзбек ва рус тилларида «Мустақил ҳафталик» газетаси чоп этила бошланди. Эмишки, Президент Каримов сиёсати тўғрисида, Ўзбекистондаги ишларнинг ҳақиқий аҳволи ҳақида танқидий чиқишлар қилишга жазм этган бу газета расмий Тошкент ғазабини қўзғатганмиш.

Бу ерда ҳеч қандай «ғазаб» бўлмаган. «Мустақил ҳафталик» муаллифлари мунтазам равишда республика раҳбарияти ва Ўзбекистоннинг мустақиллик сари йўли хусусида туҳмат ва ҳақоратлардан иборат чиқишлар қилмоқдалар.

Бу мақолалар муаллифлари ким экан, улар қайси мисолларга асосланиб Ўзбекистондаги ишларнинг аҳволига тааллуқли мақолалар тайёрлаётган эканлар, деган савол пайдо бўлганлиги табиийдир. Гап шундаки, таҳририят Москвада жойлашган. Газетанинг биринчи сонлари эса... Екатеринбург вилоятининг Верхная Пишма деган жойда, яъни Уралда чоп этилган.

Бу ерда кўп нарсага аниқлик киритиш зарурлиги шубҳасиздир. Ана шу бизни қизиқтираётган саволларга жавоб топиш учун ўз ходимимизни газетада қайд этилган манзилгоҳга — Москва шаҳри, Новокузнецк кўчаси, 20-уй, 35-квартирага хизмат сафарига юбордик. Маълум бўлишича, бу квартирада Х. Расулов яшар экан. Афсуски, уни учрата олишмади.

ТЎРТИНЧИДАН. «Мустақил ҳафталик»ни нега Ўзбекистонда тарқатиш мумкин эмас? Унингноширлари Ўзбекистон Республикасида оммавий ахборот воситаларини рўйхатдан ўтказиш тартиби мавжудлигини яхши биладилар. Унда жумладан бошқа республикаларда рўйхатдан ўтказиш тўғрисида гувоҳнома олган оммавий ахборот воситалари ана шу ўз воситаларини ва улар вакилларини Ўзбекистон Республикасининг тегишли рўйхатга олиш идораларида албатта рўйхатдан ўтказгандан сўнггина ўз фаолиятларини амалга оширишни мумкинлигини биладилар. Белгиланган тартибда рўйхатдан ўтмаган бошқа республикалар ва хорижий давлатларнинг оммавий ахборот воситаларини республика ҳудудида нашр этиш ва тарқатишга йўл қўйилмайди. Бу қоидани бузишда айбдор шахслар Ўзбекистон Республикаси қонунчилигига мувофиқ маъмурий ёки жиноий жавобгарликка тортиладилар. Бунга яна шунинг учун ҳам изоҳнинг ҳожати керак эмасдирки, «Мустақил ҳафталик» ноширлари рўйхатга олиш тўғрисида Ўзбекистон матбуот бўйича давлат комитетига ҳам, алоқа вазирлигининг матбуотни тарқатиш республика марказига ҳам расман мурожаат этмаганлар.

БЕШИНЧИДАН. М. Мустафаев ўз мақоласида газетани чоп этаётган «Алоқа» жамғармасини тилга олади. Ҳа, ана шундай жамғарма Москва шаҳар Кенгаши адлия бошқармаси томонидан рўйхатга олинган ва ўтган йил 30 майда унга 138-рақамли рўйхатдан ўтганлик тўғрисидаги гувоҳнома берилган. Ташкил этилиши бўйича бу жамғарма шаҳар уюшмаси бўлиб, Москва шаҳар, Новокузнецк кўчаси, 20-уй, 35-квартирада жойлашган. Манзилгоҳ таниш дейсизми? Ҳа-да, бу юқорида тилга олинган Х. Расуловнинг квартирасидир. Ўрни келганда М. Мустафаев мақоласида бир гуруҳ шахслар томонидан ташкил этилган «Алоқа» жамғармасининг бошқа мақсадлари тилга олинмаганлигини айтиш керак. Жумладан, ушбу жамғарма жамиятни демократлаштиришга қаратилган ташаббус ва лойиҳаларни пул билан таъминлаш ва моддий қўллаб-қувватлашга даъват этилган экан. Афтидан, бу «жамият» мустақил Ўзбекистон Республикаси бўлса керак. Ўзбекистон Республикасида жамоат бирлашмалари тўғрисидаги қонунда сиёсий мақсадни кўзлаётган сиёсий партиялар ва оммавий жамоат ҳаракатларига диний ташкилотлар, хорижий мамлакатлар, ташкилот ва фуқаролардан молиявий ва бошқа моддий ёрдам олиш ман қилинади, деб ёзиб қўйилган бўлса, «Алоқа» Ўзбекистондаги қайси «демократик кучлар»га моддий ва молиявий ёрдам кўрсатаётган экан? Демак, жамғарманинг Ўзбекистондаги муайян кучлар манфаатларини кўзлаб газета чиқариш билан боғлиқ фаолияти қонунга хилофдир.

Энди бизнинг ходимимиз нима учун Новокузнецк кўчасига борганлиги тушунарли бўлган бўлса керак? Турли ҳужжатларга кўра бу бир хонали квартирада айни пайтда ҳам «Алоқа» жамғармасининг идораси, ҳам «Мустақил ҳафталик» газетасининг таҳририяти жойлашган. Худди ана шу бир хонали квартирада «мустақил газеталар нашр этиш, кўпайтириш ва тарқатиш» билан шуғулланадиган «Имкон» Ўзбекистон — Россия қўшма кичик корхонаси идораси ҳам жойлашган экан. Ҳаммаси бўлиб 20,1 квадрат метрни эгаллаган бу квартирада ана шундай жўшқин фаолият олиб борилаётганига ишониш қийин.

«Алоқа» жамғармаси муассислари ва «Мустақил ҳафталик» таҳрир ҳайъати аъзолари ўртасида исм-шарифлари зикр этилган айрим шахслар Тошкент шаҳар прокуратураси вакилларига Москвада ҳам, Тошкентнинг ўзида ҳам очиқойдин жавоб бердилар. Тўғри, амалда уларнинг ҳаммаси, хусусан В. Пеклич, Т. Ёқубов, Х. Анорбоева, А. Усмонов, Т. Яковлева ва бошқалар жамғарма фаолиятида ва газета чиқаришда фаол иштирок этмаганликларини айтдилар.

Шундай қилиб, «Алоқа» жамғармаси фаолияти, масалан, унинг пул билан таъминланиши манбаалари билан боғлиқ кўпгина саволлар бор. Ушбу жамғарма муассислари ва газета ноширлари бунга очиқ-равшан жавоб бермаганликлари сабабли биз бундай жавобларни москвалик ҳамкасбларимиз ёрдамида олиш умидидамиз.

НИҲОЯТ. М. Мустафаев мақоласида «Бирлик» вакиллари таъқиб қилинишига оид мисоллар келтирилади. Жумладан, ушбу халқ ҳаракати бошқарувининг аъзоси Едгор Обид тилга олиниб, у «Озарбайжонда сиёсий бошпана сўраганлиги» ёзилган. Бу изоҳни талаб этади. Обид сиёсий қарашлари учун таъқиб қилинаётгани йўқ. У жавобгарликдан қочиб қутилмоқчи. Унга нисбатан Ўзбекистон Республикаси Президентига ҳақорат ва туҳмат қилиш айблови бўйича жиноий иш қўзғатилган. Шу йил май ойида Тожикистонда бўлиб ўтган маълум воқеалар пайтида у шундай қилган.

М. Мустафаев мақоласида гўё «Бирлик»нинг ҳамраиси, техника фанлари доктори Абдураҳим Пўлатов Тошкентнинг Чилонзор райони прокуратурасида 29 июнда сўроқдан сўнг шаҳар ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари ва шаҳар прокурорининг ўринбосари кўз ўнгида «номаълум кишилар» томонидан калтакланганлиги ва у шу кунгача касалхонада эканлиги ёзилган. Муаллиф «номаълум кишилар» сўзларини қўштирноқ ичига олганидан Абдураҳим Пўлатовга ким ҳужум қилганлигини гўё биладиганга ўхшайди. Бу шаъма эканлиги билиниб турибди. Ҳозир тергов кетаётган пайтда бу ҳодисанинг айрим тафсилотларини айта олмайман. Аммо шаҳар ички ишлар бошқармаси бошлиғининг ўринбосари билан Тошкент шаҳар прокурорининг ўринбосарини четдан туриб кузатувчилар сифатида тасвирлаш нопокликнинг ўзгинасидир. Ахир номаълум кишилар А. Пўлатов ва у билан келган шахсларни калтаклаётганларини кўриб, жиноят содир бўлган жойга югуриб борган, жиноятчиларни қочиб кетишга мажбур қилган, жароҳат олганларга дарҳол ёрдам кўрсатганлар улар-ку! Эҳтимол, улар бўлмаганда оғирроқ фожиа юз бериши мумкин эди.

Умуман бу ҳодисанинг сирли томонлари кўп. М. Мустафаевнинг шаъмасига келганда шахсий фикримни айтишим мумкин. Агар бу жиноятни муаллиф ўйлаётган ўша «номаълум кишилар» содир этган бўлсалар, «Бирлик» ҳамраисини район прокуратурасидан чиқиши билан шу жойнинг ўзида калтаклаш шарт эмидиI

Тергов бу жиноят юзасидан турли тахминларни текшириб кўрмоқда. Масалан, нима учун бевосита А. Пўлатовга ҳужум қилинганкин? Ахир, бу прокуратурада «Бирлик» ҳаракатининг бошқа ҳамраислари ҳам бўлган эдилар-ку. Лекин улар билан ҳеч қандай фавқулодда ҳодиса содир бўлмади. Ҳозирча биз нима учун А. Пўлатов билан бирга прокуратурага адвокат М. Одилов келганлиги тўғрисидаги саволга ҳам жавоб топганимизча йўқ. Уни бу ерга ҳеч ким чақирмаган эди. У бунгача ҳам (сўнгги марта худди шу воқеа арафасида) ҳужумга ва калтакланишга дучор бўлган эди. Афсуски, ҳозирча жароҳатланганнинг аҳволи чуқурроқ сўроқ ўтказиб, ушбу иш баъзи тафсилотларни аниқлаш имконини бермаяпти.

М. Мустафаев таъқибга учраганлар рўйхатини узоқ давом эттириш мумкинлиги, баъзилар қамоққа олинганлиги, калтакланганлиги, ушланганлиги, телефон орқали уларга дўқпўписалар қилинганлиги, телефон сўзлашувлари хуфиёна эшитиб турилганлиги ва бошқа нарсалар ҳақида ёзади.

Аммо ҳамма гап шундаки, мақолада бундай рўйхатни келтириш хавфлидир. Чунки республика ва Тошкент ҳуқуқ-тартибот муассасалари ҳар бир рўй берган ҳол бўйича ушбу шахсларнинг қонунбузарликлари тўғрисида аниқ материалларни келтиришлари мумкин. Бу ўринда, бир қонуний савол туғилиши ҳам табиий. Нима учун «Бирлик»нинг етакчилари ёки аъзолари бўлмаган Ўзбекистон фуқаролари Ўзбекистон қонунларини бузганликлари учун жавобгар бўлишлари керагу, «Бирлик»ка алоқаси бўлганлар эса жавоб бермасликлари керак? Қонун ҳамма учун баббаравар. Унга амал қилиш эса республика ҳар бир фуқаросининг биринчи галдаги бурчидир.

Мақоладан кўзланган мақсадни очиб берувчи унинг охирги қисмига ҳам тўхталмай бўлмайди. Муаллиф буларнинг ҳаммаси Ўзбекистоннинг бугунги кундаги бугунги ички сиёсий ҳаётининг сиёсий воқеликларидир, Ўзбекистон эса қўшни Туркманистон билан Россиянинг Ўрта Осиёдаги энг яқин иттифоқчиси ҳисобланади, деб ёзади.

Ҳамма гап ана шунда! Агар Ўзбекистон ва Туркманистонда қон тўкилмаётган экан, одамлар митингбозликлар ва тарафкашлик ўрнига меҳнат қилиш, оғир ижтимоий-сиёсий муаммоларни ҳал қилишни афзал кўрар эканлар, демак бу ерда демократия йўқ экан?! Агар Ўзбекистон билан Туркманистон оқибати вой бўлишини билиб, Россия билан алоқани узишни хоҳламас эканлар, демак бу ерда демократия йўқ экан?! Умуман миллатлараро ва диний можароларни алангалатаётган, ўз хатти-ҳаракатлари билан республикадаги вазиятни беқарор қилишга интилаётган, халқ номидан гапириб, ана шу халқ яхши яшаши учун амалда ҳеч нарса қилмаётган бу айрим фуқаролар «демократия» деганда ўзи нимани тушунаётган эканлар? Улар ўз «ўйин»ларини ўйнамоқдалар. Бу «ўйин»нинг мақсади — ҳокимият...

ИШОНЧ ЁРЛИҚЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов 16 июль куни Швейцария Конфедерациясининг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Жан—Пьер Риттерни қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида халқаро майдонга чиққан мустақил Ўзбекистон дунёдаги мамлакатлар билан ўзаро манфаатли алоқаларни ривожлантириш учун яхши имкониятларга эга эканлиги таъкидланди. Мустақил, холис давлат бўлган Швейцария Ўзбекистон Республикаси учун айниқса қизиқарлидир.

Швейцария дипломати ишонч ёрлиғини топшириш чоғида: Ўзбекистон — ишончли ҳамкор, бу эса ўзаро манфаатли ҳамкорликнинг кафолатидир, деб таъкидлади.

Жан—Пьер Риттер И. А. Каримовга Швейцария Конфедерациясининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси ишонч ёрлиғини топширди.

(ЎзА).

НОТАЛАР АЙИРБОШЛАШ

Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири У. Абдураззоқов 15 июль куни Швейцария Конфедерациясининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси жаноб Жан Пьер Риттерни ишонч ёрлиғини топшириш арафасида қабул қилди.

Дўстона суҳбат чоғида ҳар иккала томонни қизиқтираётган сиёсий ва иқтисодий масалалар тилга олинди.

Шундан кейин Швейцария Конфедерацияси билан Ўзбекистон Республикаси ўртасида дипломатик муносабатлар ўрнатиш тўғрисида ноталар айирбошланди.

(ЎзА).

ИШОНЧ ЁРЛИҒИ ТОПШИРИЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН
ШВЕЙЦАРИЯ КОНФЕДЕРАЦИЯСИНИНГ
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДАГИ
ФАВҚУЛОДДА ВА МУХТОР ЭЛЧИСИ

Жан—Пьер РИТТЕР

Жан—Пьер Риттер 1931 йилда Шо—де—Фонда (Нешатель мухторияти) туғилган. Лозанна ва Геттингенда дорилфунун таълимини олган. Ҳуқуқшунослик доктори. 1958 йилдан буён Ташқи ишлар федерал департаментида ишлайди:

1962—1970 йилларда Жазоир ва Хитойдаги элчихоналарда,

1970—1974 йилларда — Халқаро давлат ҳуқуқи бўлими раҳбари,

1976—1980 йилларда — Куба Республикасида элчи,

1980—1984 йилларда — Сиёсий котибият раҳбари,

1984—1991 йилларда — Австрияда элчи,

1991 йилдан бери — Москвада элчи.

1992 йилнинг май ойида Жан—Пьер Риттер Швейцария Конфедерациясининг ўриндошлик асосида қароргоҳи Москвада бўлган Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси этиб тайинланган.

АХБОРОТ

«Ўзбекистон Республикаси халқ депутатларини сайлаш тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг 54-моддасига мувофиқ, қарор қиламан.

35-сон Профессорлар сайлов округи бўйича Ўзбекистон Республикаси халқ депутатларини сайлашга доир округ сайлов комиссияси қуйидаги таркибда ташкил қилинсин:

Комиссия раиси:

ҲАМИТОВ Мирзааҳмат Ҳамитович — «Давлат сув хўжалиги» қўмитаси ТСҚ бош ҳакими.

Раис ўринбосари:

ЮСУПОВ Зокиржон Мирзааҳмедович — Тошкент подшипникларни таъмирлаш заводи директори.

Комиссия котиби:

АЗИЗХЎЖАЕВА Светлана Маъруповна — 29-мактаб директори.

Комиссия аъзолари:

АСОМОВ Шкурат Хуснутдинович — Ўзбекистон ХДП Собир Раҳимов район Кенгаши биринчи котиби.

ИСМОИЛОВА Норбиби Шарафқуловна — ТошДТИ тиббиёт билим юрти директори.

КАРИМОВ Ҳамид Ёқубович — иккинчи ТошДТИ ректори.

ЛАТИПОВ Тоҳир Турдиевич — иккинчи ТошДТИ клиникаси қабул бўлими мудири.

МАННОПБЕКОВ Талатбек Манноповекович — геология-қидирув техника билим юрти директори.

САДРИТДИНОВ Азмутдин Садритдинович — ТошДТУ проректори.

Марказий сайлов округи Хўжаев даҳасидаги 29-мактабда жойлашган. Телефони: 46-98-49.

Тошкент шаҳар Ҳокими А. ФОЗИЛБЕКОВ

Энг, энг, энг...

ЖОНАЖОН ДИЁРИМИЗ БЎЙЛАБ

⊙ Республикамизнинг шарқида жойлашган «Ўзбекистон инжуси» — Фарғона водийси бўлиб, аҳолиси энг зич жойлашган ва сайёҳлик марказларидан бири ҳисобланади. Гўзал водий шимолда Тянь-Шань, Жанубда Ҳисор — Олой тоғ тизмалари билан ўралган. Узунлиги 300 километр, энг кенг жойи 170 километр, майдони 22 минг квадрат километр.

⊙ Шоҳимардонсой — республикамиздаги энг йирик сой ҳисобланади. У Олой ва Туркистон тизмаларининг ёнбағирларидан бошланган Оқсув ва Кўксув сойларининг қўшилишидан ҳосил бўлади. Узунлиги 112 километр, ҳавзасининг майдони 1300 куб километр. Сойга 32 та майда сой, жилғалар қўшилади.

⊙ Чирчиқ дарёси — Сирдарёнинг энг катта ва энг серсув ирмоғидир.

⊙ Амударё — Ўрта Осиёдаги энг йирик ва серсув дарё ҳисобланиб, узунлиги 2540 километр. Дельта ҳосил қиладиган бу дарёнинг транспорт аҳамияти ҳам бошқа дарёларга қараганда каттароқдир.

⊙ Республикамиз ҳудудининг энг катта қисмини Қизилқум чўли эгаллаган. Энг катта текислик ҳам Қизилқумга жойлашган. Чўлда иссиқлик ва ёруғлик манбаи — қуёш энергияси мавжуд. Ўсимликнинг 900 нави ўсади, умуртқали ҳайвонларнинг 3150 тури яшайди. Шу жиҳатдан ҳам у Саҳрои Кабирдаги чўллардан кескинроқ фарқ қилади.

Анвар МИРЗАЕВ.

* Махсус «Оқшом» учун

БИРГАЛАШИБ ОЛАМНИ АСРАЙМИЗ

⊙ Шу йилнинг 9—10 июль кунлари Финляндия пойтахти Хельсинки шаҳрида бўлиб ўтган давлат ва ҳукумат бошлиқлари иштирокидаги хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича Умумевропа кенгаши чиндан ҳам тарихий воқеа бўлди. Ана шу нуфузли халқаро ташкилотнинг 17 йил давом этган танаффусдан кейинги дастлабки бу йиғинида ер юзидаги 51 давлатнинг раҳбарлари иштирок этдилар. Улар орасида Жорж Буш, Гельмут Коль, Франсуа Миттеран, Жон Мейжор, Лех Валенса, Вацлав Гавел каби ҳозирги замон сиёсатнинг йирик намояндалари бор эди. Сиёсатчилар XX асрдаги энг оламшумул воқеа деб таърифлашаётган ушбу тадбирда Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислом Каримов бошчилигидаги республикамиз делегацияси аъзолари ҳам иштирок этдилар. Ана шу фактнинг ўзи мустақил Ўзбекистоннинг дунёдаги мавқеини мустаҳкамлаш йўлида қўйилган яна бир муҳим қадамдир.

«Тошкент оқшоми» мухбирининг Ўзбекистон Республикаси давлат делегациясининг аъзоси, Тошкент Давлат ҳуқуқшунослик институти ректори Анвар АЪЗАМХЎЖАЕВ билан қилган суҳбати ҳам ана шу нуфузли халқаро кенгаш иши тўғрисида, Умумевропа кенгашининг инсоният ҳаётига таҳдид солувчи миллатлараро ва ҳудудий низоларнинг олдини олиш, ер юзида тинчликни барқарор қилиш, минтақаларда осойишталикни асраш борасидаги бундан буёнги серқирра фаолияти ҳақида бўлди.

— Маълумки, Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган дастлабки кенгаш 1975 йилнинг август ойида чақирилган ва бу анжуман тарихга давлат ва ҳукумат бошлиқларининг Хельсинки учрашуви сифатида кирган эди, — дейди Анвар Аъзамхўжаев. — Ана ўшанда кенгашда 35 давлат — халқаро ташкилотнинг аъзолари бўлган давлатлар иштирок этган эди. Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашининг ўз олдига қўйган мақсадлари унинг номидан ҳам яққол кўриниб турибди. Демак бу кенгаш Европада хавфсизликни таъминлаши ва Ер юзининг ана шу қисмидаги давлатлар ўртасида ҳар томонлама ҳамкорлик алоқаларини ўрнатиши керак. Гарчи биз фақат Европа тўғрисида фикр юритаётган бўлсак-да, лекин бу нуфузли ташкилотнинг ишида у ёки бу жиҳатлари билан турли қитъаларнинг мамлакатлари, масалан Америка Қўшма Штатлари ҳам фаоллик кўрсатмоқда.

1990 йили Парижда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгаши давлатлари ва ҳукуматлари бошлиқларининг учрашуви бўлиб ўтган эди. Ана шу учрашувда ушбу ташкилотнинг ишларига маълум даражада якунлар чиқарилган, навбатдаги кенгашни Хельсинкида ўтказишнинг муддатлари белгилаб олинган эди. Мана энди ана шу анжуман бўлиб ўтди. Шуни ҳам айтиш керакки, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгаши ўз фаолияти давомида бу нуфузли ташкилот аъзоларининг сони сезиларли даражада ошди. 9—10 июль кунлари бўлиб ўтган учрашувда 51 мамлакат қатнашди. (Бу анжуманга фақат Югославия делегацияси келмади. Бунинг боиси ана шу минтақадаги мураккаб сиёсий вазиятнинг сақланиб турганлигидадир. Бинобарин, кенгашда Югославиядаги вазиятга муҳим эътибор қаратилди ва ушбу вазиятни барқарорлаштиришнинг эҳтимолда кўзда тутилган йўллари ҳақида сўз борди). Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашининг янги аъзолари орасида бизнинг мустақил республикамиз ҳам бор эди.

— Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг хорижий элларга ташрифи, жаҳон миқёсида янгидан янги алоқаларнинг ўрнатилаётганлиги эндиликда одатдаги ҳол бўлиб қолди. Бироқ мустақил республикакамиз делегациясининг нуфузи жиҳатидан жуда ҳам баланд бўлган ана шундай анжуманда биринчи бор иштирок этганлиги хусусидаги фикрингиз қандай!

— Гапингиз, жуда, ҳам ўринли. Республикамиз делегациясининг ўзингиз айтганингиздек шундай нуфузли анжуманда иштирок этганлиги бизнинг мустақил давлатимизнинг жаҳон миқёсида тан олинганлигига яна бир ёрқин мисолдир. Кенгашнинг иккинчи куни, яъни 10 июлда унинг мажлисини Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг олиб борганлиги унга билдирилган жуда катта юксак ишончдир. Ислом Каримов бунақанги улкан халқаро анжуманда илк бор раислик қилди. Шуни алоҳида таъкидлаш кераккки, Президентимиз ўз зиммасига топширилган вазифани аъло даражада бажарди! Бинобарин бундай катта анжуманга раислик қилиш жуда катта ишдир. Ислом Каримовнинг ушбу йиғинни олиб боришида ҳар бир сўзни, чертиб-чертиб айтиши шарқона такаллуф, донишмандлик яққол сезилиб турди. Буни кенгаш қатнашчилари ҳам таъкидладилар, Ислом Каримовнинг ишчанлик фазилатлари ва анжуманни ўтказишдаги зўр маҳоратини қарсаклар билан олқишладилар. Бу ерда яна бир гапни ҳам айтиб ўтиш керак. Давлатларнинг бошлиқлари республикамиз Президентининг анжуманнинг биринчи кунида сўзлаган сермазмун нутқига ҳам юксак баҳо бердилар. Шу хусусдаги менинг шахсий фикрим шундай: Ислом Каримов лўнда қилиб, маъноли ва жуда оқиллик ҳамда донишмандлик билан ўзбек халқининг орзу-ўйлари ҳақида, республикамиз олдида турган муаммолар тўғрисида, мустақил Ўзбекистоннинг тараққиёт режалари ҳақида сўзлаб берди. Уни, кенгашнинг барча қатнашчиларини Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги турли минтақаларида юз бераётган можароларнинг сабаблари айниқса ташвишлантирмоқда. Ислом Каримов ўз нутқида бир қатор амалий таклифларни ҳам айтдики, бу таклифлар беҳуда қурбонлар, қон тўкилишлар, кўз ёшлар, ғам-андуҳлардан холи бўлишга ёрдам беради.

— Маълумки, Ислом Каримов ушбу кенгаш кетаётган пайтда бир қатор мамлакатларнинг бошлиқлари — АҚШ Президенти Жорж Буш, Франция Президенти Франсуа Миттеран, Финляндия Президенти Мауно Койвиста ва бошқа давлатларнинг раҳбарлари билан ҳам мулоқотда бўлди. Ана шу учрашувлар пайтида фақат Европа минтақаси хавфсизлиги хусусида гап бордими ёки бошқа масалалар ҳам ҳал қилиндими!

— Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгаши — ҳамкорлик имконияти, давлатлар фаолиятининг турли-туман жиҳатлари бўйича бир-бирига ёрдам бериш демакдир. Мен шахсан ўзим Президентимиз ёнига бир қатор мамлакатларнинг вакиллари келиб дипломатик муносабатлар ўрнатиш таклифини изҳор этганликлари, дипломатик вакилликларни айирбошлашни тезлаштириш таклифини айтганликларининг гувоҳи бўлдим. Шунингдек делегацияларни айирбошлаш масалалари ҳам муҳокама этилди. Франция Президенти Ф. Миттеран ва Финляндия Президенти М. Койвисто Ўзбекистонга ташриф буюриш хоҳишини изҳор этдилар. «Мен юртингизга бориб, сиз, Темур авлодлари билан яқиндан танишмоқчиман», — деди Франция Президенти Франсуа Миттеран. Ана шу учрашувлар пайтида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Ўзбекистоннинг халқаро ҳуқуқ муносабатларини ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни ҳам ўртага қўйди ва уларни ҳал қилди.

Бир сўз билан айтганда, Ўзбекистон Республикасининг халқаро обрўси кундан-кунга юксалиб бормоқда. Унинг БМТга аъзо бўлиб кириши, ҳозиргача Ўзбекистонни дунёнинг 120 та мамлакати тан олганлиги, улардан 40 таси билан дипломатия муносабатлари ўрнатиш ҳақида битимлар имзоланганлигининг ўзи мустақиллик сари ўзининг биринчи дадил қадамини қўйган республикамизга бутун дунёда қизиқиш тобора кучайиб бораётганлигини кўрсатмоқда. Бинобарин жаҳон тан ола бошлаган юртимизнинг эртанги куни ниҳоятда ёрқин! Хельсинкида бўлиб ўтган хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича Умумевропа кенгаши иши хусусига якун ясаб, шуни айтиш мумкинки, бу анжуман Ўзбекистоннинг бутун дунёда тан олинганлигини мустаҳкамлашдан ташқари республика тараққиёти сари яхши бир туртки бўлди. Бу кенгашда, жуда тўғри таъкидлаб ўтилганидек, бу икки кунда қабул қилинган асрга татигулик дастур ҳар биримизнинг осойишта ҳаёт кечиришимизда муҳим роль ўйнайди, у осойишталигимизнинг ҳақиқий посбонига айланиб қолади!

Суҳбатдош Солиҳ ЁҚУБОВ.

* Муштарий илтимоси

АСАКАДА ТАЙЁРЛАНАДИ

«Ҳурматли «Тошкент оқшоми» таҳририяти!

Мен бу мактубимни Санкт-Петербургдан йўлламоқдаман. Шу ерда ўқиб, ишлаб қолганман. Газетангиз орқали Ўзбекистонда автосаноат ишларини ривожлантириш хусусидаги бир неча мақолаларингизни кузатиб бораяпман. Яқинда Корея давлати Андижон вилоятининг Асака районида автозавод қуражаклиги ҳақида эшитиб қолдим. Илтимос, шу ҳақда қисқача бўлса ҳам маълумот берсангиз.

Салом билан,
Туроб ОЛИМОВ,
кимёгар».

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси ўз мустақиллигини эълон қилган кунларидан олдиноқ ҳам шу масалалар, яъни ўз автозаводлари қуриш ҳақида ўйлаб келинарди. Мустақиллик куни эса бу масалаларга оид муаммолар яна қалқиб чиқди. Мўлжал ҳам аниқ эди. Олимпиада ўйинлари орқали ўзини бутун дунёга танитган Корея давлати ишлаб чиқараётган енгил автомобиллар, юк машиналари, автобуслар барчани лол қолдирган эди. Шу жумладан, биз, ўзбекистонликлар ҳам Жанубий Кореянинг «ДЭУ» корпорациясининг фаолияти билан танишиб, ҳамкорлик қилиш — Ўзбекистонда ҳам мана шундай автомобиллар ишлаб чиқариш масалалари хусусида сўз борган эди.

Шу вақт оралиғида Наманган вилоятида нефть фавворасининг отилиб чиқиши мутахассисларимизни яна ҳам дадилликка чақирди. Негаки нефть базасига эга бўлган давлатга автомобиллар ишлаб чиқариш ҳеч қачон муаммо бўлган эмас. Бундан ташқари автомобилнинг эҳтиёт қисмлари учун 60 фоиз хом ашё ўзимизда бор.

Ҳа, энг асосийси — ишни бошлаб олиш керак эди!

Мана, ўша кунлар ҳам келди. Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг ўнинчи сессияси ўтаётган бир вақтда, яъни 3 июль куни Жанубий Кореянинг «ДЭУ» корпорацияси президенти Ким У Жун жанобларининг мўлжалдагидан республикамизга бир кун олдин келиб қолгани сабабли Президентимиз Ислом Каримов шошилинч Андижонга жўнади. Ва ўша куни Президентимиз хушхабар билан қайтди: Ким У Жун жаноблари Асакада қурила бошлаётган автомобиль заводининг биринчи маҳсулоти — енгил автомобилнинг биринчисини 1993 йилнинг декабрь ойида чиқаражагини айтди. Бу ерда шуни ҳам айтиш мумкин, Ким У Жун жанобларининг завод қурилиши учун барча имконият ва қулайликлар яратиб берсак, мўлжалдагидан барвақтроқ ҳам биринчи маҳсулотимизни Андижон, Тошкент кўчаларида учратиш бахтига муяссар бўлишимиз ҳеч гап эмас.

Сиз суратда кўриб турган автомобилларни, айниқса автокорхона хўжаликлари, ҳайдовчиларимиз, машина шинавандалари сабрсизлик билан кутишмоқда. Негаки энди автомобиллар ишлаб чиқарувчи заводимизда иш тўғри йўлга қўйилиб, етарлича кўпайтирилса, шундан кейингина бензин билан «озиқланадиган» собиқ Иттифоқда яратилган машиналардан қутула бориб, дизель билан ишлайдиган кичик литражли машиналардан фойдалана бошлаймиз. Бу ҳол эса ўз-ўзидан иқтисодий муаммоларимизни ҳам бир маромга солишга ёрдам беради.

Енгил автомобилларга бир эътибор беринг-а! Ичи қишда иссиқ, ёзда муздай, тезлиги юқори. Бу машиналар нафақат кўриниши билан, балки тенгсиз қулайликлари билан ҳам сизни беихтиёр саргузаштли саёҳатларга чорлайди. Юк машиналари эса енгиллиги, пишиқ ва пухталиги ҳамда кўркамлиги билан ажралиб туради. Кўринишидан кичиккина, миқтигина бўлса ҳам бемалол 2 тонна юк кўтара олади. Бу хилдаги машиналаримиз бир кўпайиб олса, шак-шубҳа йўқки, деҳқонларимизнинг қишлоқдаги юмушларини енгил қилиб, жонларига оро киради.

Хуллас, кореялик дўстларимиз мадади билан Асакада замонавий машиналар тайёрланадиган кунлар узоқ эмас.

Зоир ТУРСУНОВ.

* Ҳар тўғрида

ФОТОМУХБИР В. Христофоровни тақдир ажойиб инсон билан учраштирди. У тасодифан қариялар уйида қўлида соати бўлмаса-да, истаган пайтда аниқ вақтни айтиб бера оладиган ажойиб инсон — Александр Акиндинович яшашидан хабар топиб, унинг нималарга қодирлигини ўз кўзи билан кўрди.

ИТАЛИЯЛИК дизайнер Валентино ёз мавсумида янада жозибали кўринишни ҳамда чиройли ва хушбичим кийимда юришни ёқтирадиган аёлларга қуйи қисми соябон шаклидаги оқ матодан тикилган енгил кўйлак кийишни тавсия қилади.

АТОМ электростанциялари қувват олишнинг истиқболли манбаи ҳисобланса-да, улар ҳамон атроф-муҳитга ва одамларга жиддий хавф туғдирмоқда. Сиз суратда Чехословакиянинг «Дукована» атом электростанцияси яқинида яшовчи аҳолининг бу ерда ишлатилган ядро ёқилғиси учун омборхона қурилишига қарши ўз норозилигини билдираётганини кўриб турибсиз.

ТАСС суратлари.

* Тошкент тарихига янича назар

НИҲОЯТДА ЁҚИМЛИ ШАҲАР

ХАЛҚ ҳаракатларининг зўрайиб кетаётганлигидан чўчиган араб халифалари юрт сўрашга маҳаллий зодагонларни ҳам торта бошлашди. Улар бора-бора мустақил ҳукмдорларга айлана бошладилар. IX асрда Моварауннаҳрни тоҳирийлар идора қилди. IX аср охири ва X аср бошларида араб халифалиги харобалари ўрнида пойтахти Бухоро бўлган сомонийлар давлати бунёд бўлди. Унинг тасарруфига ҳунармандлар, муҳим савдо шаҳри сифатида Тошкент ҳам кирди. Айнан шу даврда шаҳримизнинг бир нечта номлари ҳам пайдо бўлади. «Шош» билан бир қаторда у форсча «Бинкент» деб ҳам атала бошланади.

Тошкент ҳақидаги кўплаб қимматли маълумотлар қўлёзмалар орқали бизгача етиб келди.

Номаълум муаллифнинг «Ҳудуди олам» асарида Чоч вилояти ва шаҳри бой, катта манзил сифатида тилга олинади. Муҳаммад Мусо ал-Хоразмийнинг «Китоб сурати ал-арз»ида Шош ҳақида сўз юритилади, унинг жуғрофий тахминий жойлашиши келтирилади. Шош вилояти, Шошкент шаҳри IX—X асрда араб тилида ёзилган қатор жуғрофий китобларда тилга олинади. Ал-Истахрий, ал-Муқаддисий, ибн Хавқал, ибн Хордадбех каби муаллифлар Шошкент ҳақида муҳаббат ила ёзганлар.

X асрда Бинкент ёки Шошкент қаторида Тошкент номи ҳам қўлланила бошланади. Унинг илк марта шундай аталиши XI асрнинг буюк қомусий олими Абу Райҳон Берунийнинг «Ҳиндистон» китобида учрайди. У «Тошкент»ни «Тош шаҳар» сифатида ишлатади. «Қонуни Маъсудий» китобида эса Ўрта Осиёнинг бошқа шаҳарлари қаторида Шош вилояти ва Тошкент шаҳрини бешинчи иқлимга жойлаштиради ва ёзади: «Бинкент — бу Шошнинг пойтахтидур, турк тилида бу «Тошкент» демакдир». «Буюк ал Ҳижор» жуғрофий асарида эса у Тош минора деб кўрсатилган. Берунийнинг ушбу маълумотларини бошқа муаллифлар тасдиқлашади. Маҳмуд Қошғарий ҳам XI асрда «Шош» ва «Тошканд» сўзларини қўллайди.

XIII асрнинг охири ва XIV асрнинг бошларида еттисувлик олим Жамол Қарший «Мулҳақот ас-сурох» асарида Шош ҳақида хабар бериб, суви ширин, иқлими мўътадил, серёмғир, ери ҳосилдор эканлигини ёзади.

Али Аҳмад Розий «Ҳафт иқлим» китобида ёзади: «Шош гуллари, чечаклари кўплиги туфайли ниҳоятда кўркам ва ёқимли шаҳардир». Жамол Қарший эса атоқли кишилар қаторида Қуръони каримни тафсир этган алломаи замон Абу Бакр ал Қаффоя аш-Шошийнинг номини тилга олади. Тошкент вилояти ва шаҳри ҳақида, шунингдек, Ҳофизи Абрўнинг «Зубдат ут-таворих» (XIV—XV аср), Муҳаммад Ҳайдарнинг «Тарихий Рашидий» (XVI аср), Зайниддин Восифийнинг «Бадоиул вақое» (XVI аср), Муҳаммад Юсуф Муншийнинг «Тарихи Муқимхоний» (XVII аср), Мир Муҳаммад Амин Бухорийнинг «Убайдулланома» (XVIII аср), Муҳаммад Ҳакимхоннинг «Мунтахиб ат — таворих» (XIX аср) асарларида ҳам эслатиб ўтилади. XIX аср муаллифлари, Муҳаммад Фозилбек, Мулла Аваз Муҳаммад, Ниёз Муҳаммад, Мирза Олимлар ҳам ўз асарларида Тошкентни тилга олганлар.

Сомонийлар даврига қайтайлик. Тошкент воҳаси бу даврда гуркираб ўсаётган вилоятлар қаторида эди. IX—X асрда, тинч даврда шаҳарликлар араб истилочилари издан чиқарган хўжаликларини тиклаш билан банд бўладилар. Ҳунармандчилик, кончилик камол топади. Шошда феодал муносабатларнинг шиддат билан ўсиши, қалай, мис, кумуш конларининг кўплиги марказдаги ҳукумат маълумотларидан давлатининг ўзига тортди. Қадим конлар ва металл ишлаб чиқариш изларини бизгача етиб келган беадад шлаклар, ўчоқлар ўрни исботлаб турибди. Темир эритиш Чирчиқ ва Оҳангарон дарёлари бўйлаб авж олган эди. Ушбу даврдаги манбалар Шош Илоқ (Оҳангарон водийси) билан бирга эканлигидан далолат беради. Истахрий Шош ва Илоқ бир давлат эканлигини таъкидлайди, ибн Хавқал эса «Хуросон ва Моварауннаҳрда бу каби ажойиб юрт» йўқлигини ёзади.

Қўлёзма манбаларда шунингдек Шош вилояти ва шаҳарлари муфассал таърифланади: қалъалар, шаҳристонлар, ички ва ташқи қўрғонларнинг ҳар бири девор билан ўралганини эътироф этадилар. Истахрий Шош ва Илоқда дарвозалари, деворлари, қўрғонлари, қалъалари, бозор ва серсув каналлари бор шаҳарлар кўплигини баён этади. Сомонийлар давридаги Шош вилоятидаги 50 шаҳарнинг энг каттаси Бинкент эди.

Қўлёзма манбалар орқали бизгача ўша даврдаги шаҳарларнинг ички қурилиши ҳақидаги маълумотлар етиб келган. Абул Қосим ибн Хавкал Бинкентни тасвирлай туриб ёзади: «У — катта маъмурий ва ҳунармандчилик марказидир». Сувлари бисёрдир. Шаҳар ўртасида арк борким, атрофи девор билан ўралгандир. Шаҳарнинг бу қисмида ҳукмдор саройи, қамоқхона, бошқа маъмурий бинолар жойлашган. Аркка Шаҳристон келиб туташган. Работи дохил (ички қалъа) ва работи хориж (ташқи қалъа) унинг узвий давоми бўлган. Биринчи қисмда бозорлар, иккинчи қисмда эса боғ-роғлар жойлашган. Шаҳарнинг ҳар бир қисми девор билан ўралган. Арк деворлари масжидларга туташган. Шаҳристонга уч дарвоза орқали — Жанубдан Кеш, Ғарб ва Шарқдан Жунаид, Шимолдан Абулқосим Аббос дарвозалари орқали кириш мумкин бўлган. X—XI асрда шаҳарнинг шимолий чегараси асосан Кайковус ариғига келиб туташган. Ички шаҳарда буюк олим Муҳаммад Абу Бакр Қаффол Шоший туғилган макон ҳам бор эди.

Тошкентнинг бизнинг давримизгача етиб келган қадим ёдгорликларидан бири Ҳазрати Имом масжидидир. XIX асрда Д. Зварицкий «Ўрта Осиё бўйлаб йўл кўрсаткич» китобида ёзади: «Мозорлар ичида энг улуғи шаҳарнинг Себзор қисмидаги Ҳазрати имом қабристонидир. Унда Тошкентда ислом динининг илк тарғиботчиларидан бўлган, 1926 йилда вафот этган Абу Бакр ибн Исмоил Қаффол аш-Шошийнинг ҳоки ётибди».

Араб қўлёзмаларида ёзилишича, Тошкентдаги уйлар лойдан-пахса девордан тикланган, деярли ҳар бир ҳовлидан сув оқиб ўтади. Барча каналлар Шаҳристон орқали ўтади, поёнсиз боғларни, экинзорларни суғоради. Бинкент яшилликка ғарқ бўлган ва Моварауннаҳрнинг энг ажойиб шаҳарларидан саналади.

Бизнинг давримизга келиб археологлар Бинкентнинг бадиий юксак, сифати таърифсиз чинниларини борлигини тасдиқловчи ашёвий далиллар топдилар. Бинкентда оппоқ чинниларни ҳуснихатда араб куфий ҳарфлари билан безаш расм бўлган.

Сомонийлар давлати тасарруфида бўлиб, Бинкент мис ва кумуш тангаларни зарб қилди. Уларда Шош билан бир қаторда Бинкент сўзи ҳам туширилди. Ушбу давр Тошкентда шаҳар маданияти, ҳунармандчилиги, савдо ва санъат ривож топган қутлуғ давр бўлган эди десак тўғри бўлади.

Муборак ЮНУСХЎЖАЕВА,
Георгий НИКИТЕНКО,
тарих фанлари номзодлари.

* Билимдон усталар даврасида

⊙ Улуғбек районидаги Измайлово кўчасида яшовчи Қурбон ака Абдуназаровнинг қўлидан келмаган иш йўқ. Телевизор, радио, музлатгич, соат, кир ювадиган машина, қўйингчи уй-рўзғорда учрайдиган ҳар қандай механизм ва электр асбоб-ускуналарини бемалол созлай олади. 30 йилдан бери устачилик қилиб, катта тажриба тўплаган. Бу дилкаш киши билан суҳбатлашиб, турмушимизда асқотиши мумкин бўлган баъзи нарсаларни билиб олдик.

ОХИРИГАЧА КАМАЙТИРИНГ

ДЕЯРЛИ барча хонадонларда «ойнаи жаҳон» орқали берилаётган кўрсатувлар тугагач телевизор қандай ҳолатда бўлса шундайлигича ўчириб қўйилади. Бу нотўғри. Аввал овози, ёруғлиги ва тиниқлигини созловчи мурувватларни охиригача камайтириш керак. Нега шундай? Гап шундаки, лампаларни қиздириш учун 6,3 вольт кучланиш зарур. Телевизор юқорида айтганимиздек электр токига уланганда бирданига 7,1 вольт кучланиш келади. Агар эътибор берган бўлсангиз экран дастлаб ёришиб кетиб, кейин қораяди ва аста-секин ёришиб боради. Телевизор бироз қизигач овози, ёруғлиги ва тиниқлигини кўтарсак кучланиш нормада бўлади. Бу эса лампалар ва трубканинг умрини икки баравар узайтиришга олиб келади.

КЎЗОЙНАКЛИ ИЛОНДЕК ТЎЛҒАНАДИ

ТЕЛЕВИЗОРГА сигналларни қабул қилиб берувчи антенна кашф қилинибдики, жуда ғаройиб воқеаларга сабабчи бўлмоқда. Чилонзордаги 4 қаватли уйларнинг бирида томга ўрнатилган тўрт метр баландликдаги антенна хонадон эгасининг эсхонасини чиқариб юборай деди. У уйга кирганда антенна кабели худди кўзойнакли илондек тўлғаниб, ўзидан чарсиллаган овоз чиқарарди. Хонадон эгаси нима қилишини билмай, кабелни ушлаган эди уни ток уриб юборди. Шундан сўнг устани чақириб келиб сабабини аниқлади. Сабаби эса оддий эди. Антенна кабели шу куни телевизор штекеридан суғуриб қўйилган. Кучли момақалдироқда эса электр токи билан зарядланиб қолганди. Бунинг олдини олиш учун эса телевизорни албатта ерга улаб қўйиш (заземление) зарур.

КИЧИК БЎЛГАНИ БИЛАН

ЎЗБЕКИСТОНДА ишлаб чиқарилган дастлабки «КВН — 49» тоифадаги телевизорнинг экрани жуда кичик 18 миллиметр бўлгани билан ўзи пишиқ-пухта эди. Бақувват сигналлар тўғридан-тўғри паст частотали кучайтиргичга келиб тушгани сабабли экрандаги тасвирлар сувдек тиниқ кўринарди. Кейинчалик экран олдига тасвирни бир неча баравар катталаштирадиган ойнак (линза)лар қўйиб томоша қилиш одат тусига кирди. Айтмоқчи бўлган асосий гапимиз шундаки, «КВН—49» бундан 30 йил илгари Тошкентда ўтказилган телеҳаваскорларнинг кўригида 30-ўринни эгаллашга муваффақ бўлган. Бу тадбирда жаҳоннинг юздан ортиқ давлатидан келтирилган телевизорлар намойиш қилинган эди. Ўша пайтда эришган довруғимизни эндиликда қайси бир телевизоримиз тиклай олади?

ҒАЛТАКДАГИ ОФАТ

ОДАТДА тарвақайлаб турган темир симёғочга «Эҳтиёт бўлинг, юқори кучланиш», деб ёзиб қўйилган бўлса анча наридан четлаб ўтамиз. Аммо ҳаётимизга хавф солувчи бундай офат баъзан теварак-атрофимизда учраши хаёлимизга ҳам келмайди. Маълумки заводда ишлаб чиқарилаётган кабеллар буюртма бўйича бўлакларга бўлинади ва синаб кўрилгач ғалтакларга ўраб қўйилади. Синов эса юқори кучланишларда (1000 вольтгача) ўтказилиши мумкин. Шу боис унда ток сақланиб қолади. Эътиборга лойиқ томони шундаки, кучланиш ғалтакка ўралган кабелда узоқ муддат «яшайверади». Чунки унинг икки томони изоляция қилиб қўйилади. Агар электриклар кабелни ишлатишдан олдин ерга улашмаса, уни кирқаётган пайтда кучли ток уриб, киши ҳалок бўлиши мумкин.

Саъдулла ШОДИЕВ.

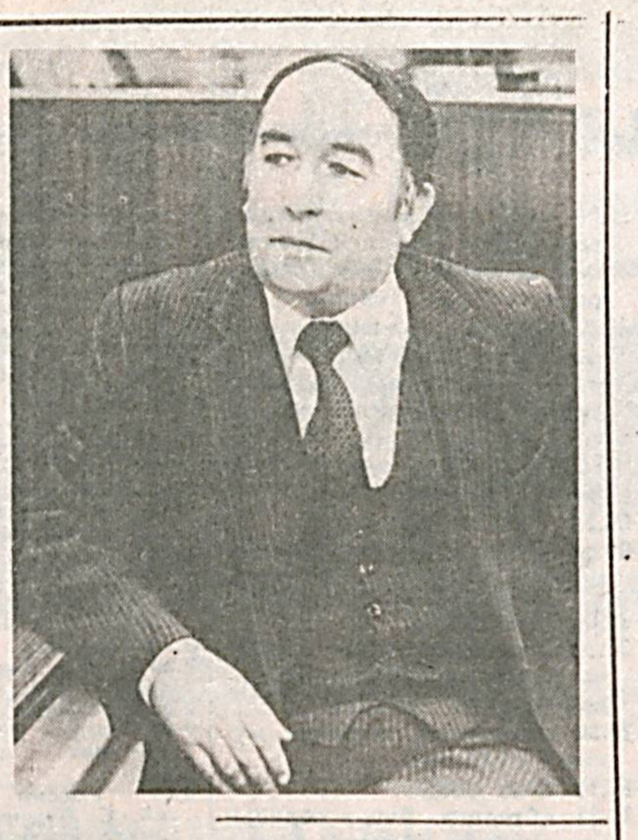

* *Бир асар тарихи*

«ЎЗБЕГИМ»

⊙ Талабалик йилларимни энтикиб-энтикиб эслайман. Баҳслар, мунозаралар, ишқ туғёнига тушган дамлар, ҳали -ҳануз жисму жонимга ором беради. Чўлпон, Фитратларнинг шеърлари ҳали ҳам чоп этилмаганди. Чаққонроқ болалар қаердандир кўчириб олиб келишар, биз уни кўзма-кўз ушлаб юрар эдик. Тилимиздан айниқса «Гўзал» шеъри тушмасди: «Сендан-да гўзал, у менданда гўзал, Ойдан-да гўзал, у кундан-да гўзал». Билмадим, бу шеърга нечта назира боғланган экан!

Бирдан талабалик осмонимизда янги офтоб пайдо бўлдию, ҳаммамиз унинг нурларига бағримизни тутдик. Бу Эркин Воҳидовнинг «Ёшлик девони» эди. Ундаги ғазалларни ёддан билардик. Биронта оқшомимиз йўқ эдики, ғазалсиз ўтса... «Ўзбегим» қасидаси, айниқса, ўзини эркпарвар, миллатсевар санаган талабалар дилига жуда хуш келган эди. Ҳатто кўпчилигимиз ўзбек адабиётидан имтиҳон топширганда «Ўзбегим»ни ўқиб, баҳо олган эдик.

Ўзбекистон халқ шоири ва ноиби, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти совриндори Эркин Воҳидов билан ушбу қасиданинг битилиш тарихи хусусида суҳбатлашганда юқоридаги хотиралар яна қайта жонланди.

— Эркин ака, «Ёшлик девони», «Ўзбегим» ўз даврида албатта жуда машҳур бўлганини таъкидлаган эдингиз. Шу қасиданинг дунёга келишига туртки бўлган, илҳом берган омил қандай сўзласангиз...

— «Ёшлик девони» устида ишлаётган пайтларим эди. Ғазал ёзиш, ғазал ўқиш билан фикру ёдим банд. Ҳазрат Алишер Навоий ғазалларига, айниқса, берилиб мутолаа қилар эдим. Ҳазратнинг бир байти мени дилимга чўғ ташлаб қўйди:

Шоҳу тожу хилъатингни, мен тамошо қилғали,
Ўзбакиӣ бошида қалпоқ ила ширдори бас.

Яъни «Мен учун ўзбегимнинг қалпоғи, тўни шоҳлар тожи ва либосларидан ортиқдир».

Ҳеч ерда учраган эмас эди «Ўзбегим» деган сўз. Навоий илк бора шу сўзни ишлатган эканлар.

Шу-шу менинг оромим йўқолди. Ўзбегим ҳақида қасида битиш орзуси билан ёна бошладим. Дастлаб шу радифда 9 байтли ғазал битдим. Уни ҳеч ерда чиқармадим, ташлаб қўйдим. Лекин хаёлимда эди ҳар нафас. Ниҳоят, 25 байтли «Ўзбегим» қасидаси ёзилди. Илк марта уни Ёзувчилар уюшмасининг ҳар ойда бўладиган мушоирасида ўқидим. Зилзиладан кейинги пайтлар эди. Кейин радиода катта шов-шувга сабаб бўлди. Ҳатто «Бу ҳам бир зилзила бўлди» дейишган эди ҳазил аралаш.

— Қасида ўша йиллари журналда чоп этилган эди шекилли?

— Радиода ўқилган эди. Сўнг «Гулистон» журналида босилган эди. Албатта, бундай шеърларни чоп этиш осон бўлмаган. Ўша вақтда ёзувчи Иброҳим Раҳим раҳбарлик қилган «Гулистон» дадил сўзи билан обрў қозонган журнал эди. Барибир халқнинг жуда катта эҳтиёжи бор эканки, қасида машҳур бўлиб кетди. Қўшиқ қилиб айтилди. Лекин радио, телевидениеда айтишга рухсат беришмаганди. Маънавий исканжа жуда кучли эди. Миллатчилик тамғаси жуда хавфли тамға эди.

— Партия Марказий Комитетида ҳам анча гап-сўзлар бўлган эди, чамамда?..

— Марказкомда шеърдан хато топишган эмас. Уни тўлдириш ҳақида маслаҳатлар беришган эди. Чунки биронта программа шеър «Партия», «Ленин», «Улуғ рус халқи» сўзларисиз ёзилмас эди. Менга ҳам шунга ўхшаш беш-олти сатр қўшинг деб маслаҳат беришди.

— «Ортда қолди кўҳна тарих, ортда қолди дард, ситам, Кетди ваҳминг, битди заҳминг топди дармон ўзбегим» сатрларини кейин қўшганмисиз, Эркин ака?

— Йўқ, бу байт биринчи ёзилганда бор эди. Хонаси келди айтиб ўтай, чоп этилганда «Сен на зардушт, сен на буддий, сенга на оташ, санам, одамийлик дили бирлан тоза имон ўзбегим» байти тушириб қолдирилган эди. Кейинги нашрда қўшиб юбордим. Биров билиб, биров билмади. Лекин мен қасидага биронта сўз ҳам қўшмадим. Қўлимга қалам ололмадим, рости.

— Сизга ҳам тазйиқлар ўтказилган экан-да?

— Тазйиқлар бўлмаган. Ота-боболарим кўрган тазйиқлар олдида менинг кўрганларим нима бўлибди? Ҳеч гап эмас. Марказкомдаги ўртоқлардан ҳам хафа эмасман. «Шу йигитга миллатчи деган тамға қўйилмасин» деб шундай қилишгандир балки. Агар китобим 1969 йилда чоп этилган бўлса, мен 1970 йилда ишдан бўшаб кетдим. Дастлаб «Олтин девор» комедиясини ёздим. Кейин Гётенинг «Фауст» фожиасининг таржимаси билан банд бўлдим. Беш-олти йил деярли шеър ёзмадим, газета-журналларда деярли ҳеч нарсам чоп этилмади. Шу беш-олти йил ижодимда бўш вақтлар бўлиб қолди.

— Эркин ака, сиз Америкага борганингизда «Ўзбегим» ҳақида бирон гап эшитдингизми?

— «Ўзбегим» хориждаги ўзбеклар орасида жуда машҳур экан. Шеърим чиққан журналдан арабча, лотинча имлода кўчириб олишган, Афғонистон, Туркия, қўйингчи қаерда ўзбек бўлса ўша ерга жўнатишган экан. Абдурауф Мақсудийнинг уйига жуда кўпчилик йиғилдик. Бир ёш йигитча, исми Зиёвутдин экан, «Ўзбегим» қасидасини жуда ҳам қироат билан ўқиди. Ҳамма ниҳоятда мутассир бўлди. Улар бирмунча вақт матбуотда кўринмай қолганим учун «йўқ қилиб юборишган» деб ўйлашган ҳам экан.

— Эркин ака, мабодо ҳозир «Ўзбегим»ни ёзсангиз, у қандай руҳ касб этар эди?

— Бу саволга жавоб беришдан аввал бир хотира айтиб берай. Мен тоғамнинг қўлида катта бўлганман. У кишининг хонадонига шоирлар, санъаткорлар кўплаб ташриф буюришарди. Алихонтўра Соғуний раҳбарлигида шеър баҳслари бўлар эди. Менинг «Ўзбегим»ни ҳам, ғазалларимни ҳам муҳокама этишганди, илоҳий томонга боғлашганди. Мен «Ундай эмас, бундай мақсадда ёзганман, бундай демоқчи бўлганман» деб эътироз билдирсам, тоғам уришгандилар:

— Сен ҳали ёш боласан, қаердан биласан! Тангри кўнглингга солганки, сен ёзгансан.

Ҳозир юрт кўрдим, тарихдан озми-кўпми хабардорман. Лекин «Ўзбегим»ни бугун ўшандай қилиб ёзолмасам керак. Тоғам тўғри айтган эканлар: худо бир бор кўнгилга солар экан чоғи. Ижодда шундай илоҳий лаҳзалар бўлар экан-да! Шундай пайтда ғойибга, илоҳий кучларга ишонади одам. Ўшанда қайта қўл урмай, унга бирон сатр қўшмай тўғри қилган эканман! Бу менинг дилимдаги сўзим. Балки юқорида сиз айтган сўзлар бугунги мустақилликнинг қалбимда очилган илк куртакларидир?!

— Раҳмат, Эркин ака, мароқли суҳбатингиз учун! Янги асарларингизни интизорлик билан кутиб қоламиз. Уларнинг ҳам «Ўзбегим» каби умри боқий бўлишига тилакдошмиз!

⊙ Эркин Воҳидов қаламига мансуб «Руҳлар исёни», «Тирик сайёралар», «Бедорлик» сингари шеърий мажмуалар, достонларини ўқиб, муаллиф айтган илоҳий қудратга топингиси келади кишининг! Ижодкор аҳлини шундай илоҳий лаҳзалар асло тарк этмаса қани эди!

Суҳбатдош Темур УБАЙДУЛЛО.

Ширин-шакар фарзандларингни ҳеч маҳал қўл кучи, ғазаб сўзи билан тарбиялашга чоғланма, кўзларида ёш оқизиб йиғлатма, кулчадек юрагини ҳоли вайрон қилиб зор-зор қақшатма. Агар фарзанд шу йўсинда вояга етадиган бўлса, тўла ишонч ҳосил қилгинки, у бир ҳунук бедаво ва ишваю табассуми сунъий бўлган совуқ, айни чоғда жирканч қиёфага кириб қолиши шаксубҳасиздир.

●

Фарзандингни ўзингни севгандек сев, аммо ўзингни таҳқирлаганингдек таҳқирлама!

* * *

Гўдакларнинг кўнглини овламоққа ҳеч бир туҳфанг, егулигинг бўлмаса, ўзининг келажаги ҳақида бир ширин орзули эртак айтиб бер.

* * *

Фарзанд вояга етиб ёнингга киргунча сен унинг амрига бўйсуниб тур. Шунда у балоғат ёшига етганда оиладаги бурч ва вазифаларингни у билан ўртоқлашишинг осон бўлади.

* * *

Кўзи очилиб, мушоҳада юритишга ақл тиши қайралаётган фарзанд билан муомала қилаётганингда эҳтиёткорликни унутма. Зинҳор-базинҳор уни овутиш ёки ўз ишингни битириб олиш мақсадида ёлғон сўзлама. Негаки бу ёлғонларинг эртага ўзингни ҳам алдайди.

* * *

Фарзанд учун ҳамма дарвозаларни кенг ва мўл қилиб очиб қўй. Токи ўзи қайси эшикдан чиқиш мумкину кириш мумкин эмас, қайси эшикдан кириш мумкину чиқиш мумкин эмас — ана шуларни ўзи мустақил англаб олсин.

* * *

Фарзанд билан тил топишиб, дўст бўлолсанг — ё содиқ шогирдинг бўлади, ё ҳақиқий ўринбосаринг, яъни ўзингдан бекаму-кўст бўлғуси ота бўлади.

* * *

Отадан фарзандга қоладиган энг олий мерос, бу — касб-ҳунардир, бу — одоб-ахлоқдир, бу — иймон ва эътиқоддир. Қолганлари эса йўлдан алдаштирувчи воситалардир.

* * *

Фарзандим мен билганни билсин, мен қилганни қилсин, десанг, аввало тилингнию дилингни тоза тут.

* * *

Тўғри, фарзанднинг бунёдкори ўзингсан, аммо танҳо ўзинг эмаслигингни ҳам унутма. Демак, фарзанд сенинг қулинг эмас, балки сенинг суянчиғингдир.

Латиф ЗАМОН.

* *Ҳаёт сабоқлари*

ДОНОБУВАНИНГ ТЎҚҚИЗ ЎГИТИ

---

* *Ранг-баранг олам*

СИЗ суратда кўриб турган мана бу ниқоб ҳар йили Швейцарияда ўтказиладиган карнавалда том маънода энг қимматли ва ғаройиб ниқоб деб топилди. Бинобарин у турли маркадаги юқори сифатли 36 та соатдан ташкил топган.

●

ОЛМОНИЯЛИК Питер Зенфт велосипедга ўхшаш ўзига хос ажойиб транспорт воситаларини ихтиро қилганлиги билан кенг танилган. У ўз ҳаёти давомида кўплаб ана шундай улкан велосипедларни йиғишга муваффақ бўлди.

●

ГАРЧИ «эски нарса янгисидан маъқул» дейилиши бежиз бўлмаса-да, ҳаётда кўпинча бунинг акси бўлар экан. Сиз суратда собиқ ГДРнинг автомобилсозлик корхоналарида ишлаб чиқарилган, эндиликда фойдаланишга яроқсиз ҳолга келиб қолган «Трабант» ва «Вартбург» автомобилларининг уюмини кўриб турибсиз. Германиянинг Ораниенбург шаҳрида фаолият кўрсатаётган фирма уларни қисмларга ажратиб, металлом ҳолига келтирмоқда.

ТАСС суратлари.

---

* *Бу—қизиқ*

СЎЗ ҲАҚИДА КИТОБ

БАРЧА нарса энг аввало сўздан бошланишини ҳамма билади. Яқиндагина иккинчи марта нашрдан чиққан Оксфорд луғатининг энг охирида ҳам «сўз» ибораси бор. «Сўз» кельт тарихининг энг қоронғу, энг олис асрлари қаъридан бизнинг кунларгача етиб келган. Луғатнинг сўнггидаги бу «сўз»га етиб келмоқ учун 20 томдан иборат 21.728 саҳифани варақлаш, синонимлари билан 616.500 сўзни ва 2.412.000 қўллаш намуналарини кўздан кечириш керак бўлади. Фақатгина «Ф» ҳарфи билан бошланадиган сўзларнинг ўзи 805 саҳифани ташкил этади. Энг узун сўз бу ўпка касаллигини ифодаловчи сўздир: пневмоноултр • оамикросопиксиликоволканкониозис. Айтишнинг азобини қаранг! Йигирма томнинг умумий оғирлиги эса 50 килограммдан ортиқ! Сўз ҳам оғир бўлар экан-а, қаранг!

Инглиз тили луғатини тайёрлаш 1879 йилдан бошланган, охирги томдаги охирги сўз эса 1928 йилда топилган эди. Ҳозир замон бошқа, электрон-ҳисоблаш машиналари ҳар ишни бир зумда бажаришга қодир.

Янги Оксфорд луғати — Англия эришган катта маданий ютуқдир. Лекин катта муаммолар ҳам бор. 20 томни босиб чиқариш учун «Оксфорд пресс» нашриёти 1980 йилдан бери йилига 2 миллион фунт-стерлинг сарфлайди. Уни сотиб олиш эса ҳар бир инглиз хонадони учун осон эмас. Янги сўзлар, янги маъноларни аниқлаш, ишни давом эттириш учун 4000 компьютер зарур. Бу яна қўшимча 10 миллион фунт-стерлинг деган гап! Ҳозирча бу ишлар меҳр-мурувват эҳсонлари, қарз-ҳавола эвазига олиб борилаяпти.

Бу сўзларни ўқиб, кўзларингизга ишонмайсиз.

Ўзбек тили инглиз тили сингари қадим тиллардан эмасми? Унинг ҳам мукаммал луғатини яратиш, жаҳонга қадим ва буюк маданиятимизни намойиш қилишимизнинг пайти келмадими?

Келиб, ҳатто ўтиб ҳам кетибди! Беихтиёр ўйлаб қоласан: маданиятни, маънавиятни яратиш бошқа гап экану, уни сақлаш, кўз қорачиғидек асраш, тарғиб этиш бошқа иш экан!

Тоҳир МАҲКАМОВ.

---

* *Ўзбек адиблари—«Оқшом» учун*

Мухтор Худойқул ўғли ЖАЛОЙИРИЙ

ҚАҚНУС ҚУШ— ҲАМИША ТИРИК

(Ривоятлар ва ҳикоятлар)

ЖАНОБИ РАСУЛУЛЛОҲНИНГ УЗУКЛАРИ

«ҲАЗРАТИ ибни Умар Розиёллоҳу анҳумо дебдурлар: Жаноби Расули акрам саллолоҳу алайҳи вассалам тиллодан бир узук қилдирдилар. Ани ўнг қўлларига тақур эрдилар. Бу ҳолни кўриб асҳоби киром ҳам тиллодин узуклар қилдириб, итбоъи суннат ниятида тақа бошладилар. Кейин Жаноби Расулуллоҳ саллалоҳу алайҳи вассалам ул тилла узукни ташладилар. Ва дедиларки, ман буни ҳаргиз киймасман, кейин саҳобалар ҳам узукларни ташладилар.

Изоҳ: Тилло истеъмоли ислом авваларида жоиз эрди. Кейин эрларға ҳаром қилинди. Анинг ҳаромлиғига уламолар жумҳурлари иттифоқ қилибдурлар».

-Мен юқоридаги парчани Имом Ат-Термизийнинг «Шамоили Муҳаммадийя»сидан атайлаб тўла келтирдим. Бу матн парчасини изоҳлашга ожизман. Фақат ўзини чин мусулмон санаган, аммо тиллога бармоғидан то оғзигача бурканганлар, бу сариқ маъданга сиғинувчилар буни ўқиб нима дер эканлар, деб ўйлайман холос.

ШАЙХ БИСТОМИЙ КИМНИНГ БАНДАСИ?

ЯНА ҳазрат Навоий ҳикоя қиладиларки Шайх Боязид Бистомий сирлар хазинасининг покдомони ва маъно аҳлига, мамлакатига йирик аллома бўлиб танилган зот эди. Вақтики келиб у бу дунёни тарк этди. Лаҳад қаъри унга макон бўлиши билан савол сўровчи малоикалар ҳозир бўлдилар. Улар Шайхдан: «Раббинг ким, кимнинг бандасисан?» — деб сўрашди. Шунда Шайх уларга: «Мен-ку кимнинг бандаси эканлигимни биламан, аммо сизлар аввал бориб ундан сўраб кўринглар-чи, мени ўз бандалигига қабул қилармикан?», деб жавоб берди. Шунда юқоридан: «У бизнинг энг яхши, мақбул бандамиздир», деган хитоб келди...

Мен бу ҳикояни ўқидиму ўзини «Мен халқ фарзандиман, халқ учун курашчиман», деб шовқин солувчиларга фикран шундай хитоб қилгим келди: «Сизлар олдин халқдан сўрангчи, у сизни «Ўз фарзандим, ўз курашчим» деб қабул қилармикан? Бўлмаса — жаъми жоврашларингиз, чиранишларингиз бекор!»

ШАЙХ АБУЛ АББОС ҚИССАСИ

ЎЗ замонасининг забардаст пешволаридан бири бўлмиш Шайх Абул Аббос бир куни хонақоҳда ўтириб, ўз сомелари билан суҳбатга машғул эди, шу пайт бир ғалати девона кириб келдию, тўппа-тўғри минбарга ўтиб:

— Эй, хонақоҳдагилар! Менга ҳозироқ сув тўла обдаста ҳозирланг! Мен ўзимни поклаб олганимдан сўнг таҳорат қилмоқчиман! — деб бақирди.

Олий қадрли шайх девонанинг сўзларини эшитгач «Унга обдаста элтиб беринглар», деди. Девонага чиройли обдастада сув олиб бориб бердилар. Аммо у тентак бу обдастани ерга уриб синдириб, бошқасини талаб қилди. Унга иккинчи обдастада сув бердилар. Девона уни ҳам чил-чил синдирди Бу ҳолни шайхга маълум қилишганда олий зот: «У нечта идишни синдирса ҳам олиб бориб бераверинглар», деди.

Девонага нечта обдаста олиб келган бўлсалар — ҳаммасини синдирди. Ниҳоят, ундан узр сўраб: «Бу ердаги идишларнинг ҳаммасини синдирдинг, энди идиш қолмади», дейишди.

Шунда девона:

— Ундай бўлса бориб шайхингизга айтинг, соқолини олиб келсин, токи мен буюрилган фарздан қутулайин! — деди.

Шайх бу сўзларни эшитгач ўрнидан туриб оппоқ соқолини тутамлаганича девона томонга юраркан: «Қарангки, мендай бир оддий одамга соқол битибдию ва уни йиллар давомида ювиб-тарабман. Хайриятки бу соқол вақти-соати келиб шундай бир ишга ярабди. Бундан улуғ ва бахтиёрроқ иш борми?» — дерди.

Мен бу ҳикояни ўқидиму чуқур изтиробга тушдим ва Навоийга фикран:

— Эй, улуғ тасаввуф тариқатининг пири! Сизнинг чидам, бардошли бўлиш борасидаги насиҳатларингиз бош устига! Лекин, сабр-тоқатнинг ҳам чегараси бор-да, ҳазратим! — деб хитоб қилишдан ўзимни тиёлмадим.

Ким ҳақ — ким ноҳақ, фақат яратганга маълум.

БАСРАЛИК САВДОГАР ҲИКОЯСИ

БАСРА шаҳрида бир очкўз савдогар бўларкан. У олтин-кумушларни йиғишга муккасидан кетган экан. Савдогар бир куни савдо ишлари учун сафарга чиқмоқчи бўлиб, денгиз қирғоғига келибди. У ўзидаги бор олтинларни тўнининг қатига тикиб олган экан. Нима бўлдию, у ноҳосдан денгизга қулади ва чўка бошлади. Савдогар қанча типирчиламасин, дод деб бақирмасин уни қутқаришга улгуриша олмади: тўни қатидаги олтинлар уни бир зумда денгиз қаърига чўктириб юборди.

Бу оддийгина ҳақиқат яқингинада бизнинг юртимизда содир бўлди. Амали, эътиқоди, виждонини сотиб бойлик орттирган, тилла йиққан қанчадан-қанча амалдорлар, казо-казолар жиноят денгизига ғарқ бўлишди. Қани эди, бундан ҳозиргилари ибрат олишса!

ТАРИХДА ҚОЛГАН УҒУЗХОН

НАҚЛ қилишларича илк мўғул хонларидан Қорахолнинг улуғ хотинидан бир ўғил туғилибди. Кўркамлиги ойдин ва кундан ортиқроқ. Аммо гўдак туғилибдию уч кеча-кундуз онасини эммабди. Ҳар кеча у ўғлон онасининг тушига кириб: «Эй, она, тангрига сиғин, агар сиғинмасанг ўлсам ўларман, лекин эмчагингни эммасман!» — деркан. Буни эшитган она Тангрининг бирлигига имон келтирибди.

Бу гўдак машҳур шарқ ҳукмдори — Уғузхон эди. Номи тарихдан ўчмаган Уғузхон. Агар эътиқоди бўлмаса номи тарихда қолармиди! Ҳад-ҳисобсиз дунёга келгану кетганлар — қатори уни ҳам эл — халқ тугул бола-чақаси ҳам унутворарди.

ЭЪТИҚОД ВА СЕВГИ

УҒУЗХОН йигит бўлиб етишганда отаси Қорахон унга ўз иниси Кўрхоннинг қизини олиб беради. Уғузхон ҳеч ким йўқ пайтда қизга: «Оламни ва сени ва бизни яратган бор, унинг номи Аллоҳдир. Уни бор ва бир билгин, унинг буюрганидан ўзга ишни қилмагин», — дейди. Қиз эса бу гапни қабул қилмайди. Уғуз шу замон ётган ўрнидан туриб қиздан бошқа ётибди. Кечалари бошқа ётиб, кундузлари гаплашишмас эканлар. Қорахон буни эшитиб ўғлига Ўзхон деган инисининг қизини олиб беради. Уғуз ундан ҳам имон талаб қилади, қиз қабул қилмайди. У билан ҳам бир жойда ётмайди. Ниҳоят, у яна бир амакисининг қизини севиб қолади ва қизга: «Агар сен имон келтирсанг сени олардим», дейди. Қиз ҳам: «Сен қайси йўлда бўлсанг мен ҳам шу йўлда бўламан», дейди. Уғузхон унга уйланиб, умрбод бирга бўлади.

Бу балки бўлган воқеадир, балки шунчаки ривоятдир. Аммо ривоят бўлганда ҳам кўп ибратли ривоятдир. Эътиқод ва севги ривоятидирки, бундай мисолни ҳозирда кундузи чироқ ёқиб излаб ҳам топиб бўлмайди.

---

* *Жаҳон маданияти юлдузлари,*

ЖАЗОИРНИНГ ОЛОВ ҚИЗИ

УНИ кино экранларида кўрганлар улуғворлиги, эътиборга сазоворлиги учун қойил қолгандилар. Балки бу унинг кийим-бошидандир, балки гримидандир. Одатда Жазоирдаги аёлларнинг кийим-бошлари оддийгина бўлса ҳам, кенг, далада ишлаш учун, хусусан болаларни боқиш учун жуда қулайдир. Фильмда ҳикоя қилинишича мана шу оддийгина кийим кийган аёлнинг тарихи, унинг елкасидаги маиший ташвишлар, ўзинигина эмас, ўзгаларнинг ҳам бахти учун жавобгарлик томошабинлар кўзига улуғвор қилиб кўрсатган бўлса ажабмас.

Фотима Буамарининг катта-катта ғамбода кўзлари экранда пайдо бўлиши билан актриса ҳамиша диққат марказда бўлади. Бутун фильм у яратган қаҳрамоннинг ташвиши, фожиаси асосида қурилади. Ҳатто халқнинг оғир қисмати, кураши ҳам Фотима ижро этган роль орқали акс эттирилади. Ушбу «Мерос» бадиий фильмида тўс-тўполонлар авжига чиқади, уйлар қулайди, қонлар тўкилади. Лекин бу кадрлар тиниқлашиши билан яна Фотима Буамарининг чеҳраси намоён бўлади. Унинг жасорати шундаки, бир-бирига тамоман тескари бўлган воқеаларни (масалан, кўз ёши, ҳасрат, бундан кейин шод чеҳралар) бириктириб юборади гўё. Ваҳоланки «Мерос» фильми у қатнашган иккинчи фильм эди, холос.

Нечун актриса бунчалар муваффақиятга эришди? Чамаси буни Фотиманинг таржимаи ҳолидан излаш керак бўлади. Жазоир шаҳрининг бир чеккасидаги камбағалгина ишчи оиласидан чиққан қизалоқ... Қийинчилик, минг машаққат билан ўтган болалик... Ундан ҳам оғирроқ кечган ўсмирлик уни тез улғайтирган бўлса ажаб эмас.

— Менинг ҳаётим, — деб ҳикоя қилади Фотима, — жазоирлик аёлларникига ўхшаш оддийгина. Лекин мен ота-онамдан абадий миннатдорман. Улар менинг ўз йўлимни, ўз касбимни танлашимга тўсқинлик қилишмади. «Театрга борасанми? Майли, сен хоҳлаганингча бўлсин» дейишди улар. Лекин мен қўшиқ айтишни ҳам яхши кўрардим...

Ҳа, у қўшиқ куйлашни жуда ҳам севарди. Дастлаб Фотима кичкина саҳналарда куйлаб юрди. Борган сари у ҳақдаги илиқ гап-сўзлар [illegible]. Борган сари у билан [illegible] Жазоир п[illegible] кириб борди. У пайтда қизнинг [illegible] ча тилга т[illegible] эди. Ниҳоят [illegible] ҳеч қандай қийинчиликларсиз қабул қилинди.

— Менинг ҳар қандай ролга ҳам «ярайверишим» иш берди шекилли, — қувноқлик билан хотирлайди Фотима, — шу сабабдан ҳам омадим келган бўлса керак.

Театрда у ижро этган ролларни кўздан кечирсак, барибир ўз қиёфаси борлиги маълум бўлади. Ундаги қайноқлик, адабий айтганда публицистик қиёфа барчани ўзига ром этмай иложи йўқ эди. Айниқса буюк Бертольд Брехтнинг «Кураж момо», жазоирлик драматург Ясин Котибнинг «Резинка шиппакли одам» пьесаларида Фотиманинг шижоати яққол кўзга ташланади.

Фотима ҳақидаги гап-сўзлар, мақтовларни эшитиб юрган корфармон Муҳаммад Буамари театрга келиб томоша кўрди. Томоша тугаган заҳоти Фотимани излаб топиб, муддаосини айтади:

— Менинг биринчи кинофильмимда бош ролни ўйнашга розимисиз?

— Албатта, — бу омаддан хурсанд бўлган Фотима ўйлаб ўтирмай рози бўлди.

Шундай қилиб Жазоирдаги деҳқончиликни ислоҳ қилиш масалаларига бағишланган «Кўмирчи» фильми экранларга Фотима иштирокида чиқди.

— Мен фильмда янги ҳаёт учун жон-дили билан курашга кирган аёл образини яратдим, — дейди Фотима, — айни пайтда барча жазоирлик аёлларни курашим орқали олдинги марраларга чақирдим.

Москвада бўлиб ўтган IV халқаро кинофестивалда «Мерос» фильмида «Энг яхши аёл ролини ижро этганлиги учун» совринига Фотима Буамари лойиқ кўрилганини барча кино мухлислари адолатли деб ҳисоблашди.

Айтганча, Фотиманинг қизлик фамилияси бошқа эди. Кинога таклиф этган Муҳаммад Буамари уни бир куни... никоҳдан ўтишга ҳам таклиф этди.

— Наилож, — дейди Фотима, — Муҳаммад бир сўзли, тиришқоқ, аммо меҳрибон, ҳаётимда ҳам бош корфармонлик қилади. Лекин жуда боплайди бу ишни.

Эру хотин Буамарилар Жазоир киночилигида катта мавқе эгаллайди. Улар яратган фильмлар ҳамиша ўткир ижтимоий масалаларга бағишлангани билан ажралиб туради. Афсуски, Жазоир фильмлари кейинги йилларда мутлақо шаҳримиз кинотеатрларида намойиш қилинмаяпти. Насиб қилса, шу йилнинг кузида Тошкентда бўладиган халқаро кинофестивалда яна жазоирлик киноусталари қатнашади, биз ҳам яна Фотимани экранларда кўрамиз деб умид қиламиз.

Толиб АБДУЛЛАЕВ тайёрлаган.

Муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ.

Ҳафталик кўрсатувлар

Душанба, 20. VII

● УзТВ I

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Замона зайли».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Пахтакорларнинг долзарб вазифалари».
19.50 «Устоз ва шогирд». Мусиқий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Хайриддин Султонов. «Чинғак». Видеофильм.
22.10 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади.
22.25 «Ўз ихтиёри билан». Бадиий фильм.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 Болалар учун. «Совға».
19.00 «Ассалому алайкум».
20.00 «Лаҳза». Хабарлар.
20.10 «Билиб қўйган яхши».
20.25 «Миришкорлар».
21.10 Кичик концерт.
21.30 «Лаҳза». Хабарлар.
21.40 «Оляга аталган гуллар». Бадиий фильм.
23.05 Адан. «Жизель» балетидан саҳналар.

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан душанба, 20 июль куни «Орбита IV» кўрсатувлари соат 17.00 дан бошлаб намойиш этилади.

● «ОРБИТА IV»

17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 «Машъала ва балерина». Мультфильм.
17.30 «Славян бозори». Беларусь куни. Витебскдан кўрсатилади.
19.00 Телефильм.
19.15 «НЭП».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Квартира». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
21.00 «Рус балетининг юлдузлари». Беш серияли телевизион мусиқий фильм премьераси. 2-серия («Экран»).
22.05 «Спорт уик-энд».
22.20 «Янги студия» таништиради: «Бомонд», «Джемсейшн», «Дўстим — чақмоқ». Публицистик фильм. Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.
00.20 Футбол шарҳи.
00.50 «Вертикаль бўйлаб пойгалар». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан душанба, 20 июль куни «Дубль IV» кўрсатувлари соат 16.30 дан бошлаб намойиш этилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

16.30 Янгиликлар.
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.
17.00 Хабарлар.
17.20 Эълонлар.
17.25 Трансросафир.
18.10 Криминал хабарлар дайжести.
18.40 «Халфана».
18.50 Мусиқий танаффус.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.00 Хабарлар.
19.20 Осиё тароналари.
20.40 «Хонанда».
21.02 Хабарлар.
21.20 «Эх, қўшиқлар».
21.45 Хабарлар.
22.05 «Турнирнет» мусобақаси.

Сешанба, 21. VII

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Асрлар оҳанги». Телефильм.
7.55 «Сени излаб». Бадиий фильм.
9.00 Ўзбек тилини ўрганамиз.
9.30 «Адолат». Ҳуқуқий видеоканал.
10.20 Болалар учун. «Табиат алифбоси».
10.50 «Олий таълим — янгиланиш йўлида».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Бувимнинг туғилган куни». Мультфильм.
18.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Телемарафон».
18.55 «Спортлото».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Зиёлилар учрашуви».
20.05 Чолғу куйлардан концерт.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ҳукумат тадбирлари.
21.35 Ўзбекистон телевизион новеллалар театри. Тавфиқ ал-Ҳаким. «Изҳор».
22.10 «Ҳаёт учун хавфли». Бадиий фильм.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

«ТОШКЕНТ» СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Субҳидам».
19.30 «Сотилмаганлар».
20.00 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси.
21.00 «Игорь Корнелюк — Тошкент меҳмони».
21.00 «Бизнинг интервью».
21.20 «Бу оқшомда» кўрсатуви саҳифаларида.
22.30 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.05 «Рус балетининг юлдузлари». Беш серияли телевизион мусиқий фильм. 2-серия.
10.15 «Марафон-15».
11.00 Янгиликлар.
11.20 Халқ оҳанглари.
11.30 Футбол шарҳи.
12.05 «Адам Смит бойлиги дунёси».
12.35 «Ён дафтар».
12.40 «Ҳордиқ чиқаринг».
12.55 «Вертикаль бўйлаб пойгалар». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 1-серия.
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Вертикаль бўйлаб пойгалар». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.
15.30 «Славян бозори». Россия куни. Витебскдан кўрсатилади.
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Папарацзилар». Телефильм.
17.45 «Сиёсат» студияси кўрсатади, «Конверсия ҳақида версия».
18.15 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.00 «Мавзу».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Квартира». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 5-серия.
20.50 «Фермата». Ахборот мусиқий канал.
21.10 «Беш қалъа».
21.35 «Стелла». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. «Хусусий изқуварнинг саргузаштлари» сериясидан (Венгрия).
22.50 Телефильм.
23.00 Янгиликлар.
23.35 Кўрсатувлар тартиби.
23.40 «Вертикаль бўйлаб пойгалар». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 2-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Эълонлар.
7.25 «Ҳикмат онлари».
8.45 Ишдан бўш пайтингизда. «Диққат, суратга олаяпмиз».
9.00 Россия қобусномаси. «А. С. Пушкин ва рус маданияти».
11.15 Маза, каникул. «Индиянинг хон маликаси». Бадиий фильм.
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.00 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.00 «Простор⊥».
15.30 Мульти-пульти. «Сеҳрли мўмиё».
15.40 «Болалик орзулари». Кўп серияли фильм премьераси (Франция). 11-серия.
16.00 «Росси студияси, «Кенгуру».
16.30 Янгиликлар.
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.00 «Сезам» кўчаси.
17.30 Хабарлар.
17.45 Халқ рақслари.
18.00 Мусиқий танаффус.
18.30 «Суф билан келган мадад».

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 «Ўғил болалар». Бадиий фильм.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.02 Хабарлар.
21.20 «Унсиз оламдаги сайрлар». Ҳужжатли фильм.
21.45 Мовий тун.
22.35 Экранда Туркия киноси.

Чоршанба, 22. VII

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Бойсунда қор эриганда». Телефильм.
7.55 «Зўр ўтирибмиз». Бадиий фильм.
9.10 Араб тили.
9.40 «Ёшлик» студияси саволларингизга жавоб беради.
10.40 «Хотиралар».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Жасур бўлиш осонми!». Мультфильм.
18.20 «Ёшлик» оқшоми.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 Тижорат хабарлари.
19.25 Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Холисхон Қодирова куйлайди.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 «Шаҳар бедарвоза эмас».
21.50 Ўзбекистон мустақиллигининг бир йиллигига. «Олтин бешик». Фарғона вилоятига бағишланади.
23.00 «Имконият». Бадиий фильм.
00.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

10.30 Болалар учун фильм.
11.00 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Безнен мирас» (татар тилида).
11.50 «Асов дарё ўзанида». Бадиий фильм. 1-серия.

* * *

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
19.20 «Спринт».
19.45 «Дўстларимиз даврасида».
20.15 «Ишбилармонлар».
21.05 «02» тўлқинида.
21.25 «Азизим, меҳрибоним онам». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.45 «Сеҳрли олмалар». Мультфильм.
10.05 «Брейн-ринг».
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Сиз билан учрашганимдан хурсандман».
12.00 Мелиховода байрам.

* * *

13.05 Кўрсатувлар тартиби.
13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Вертикаль бўйлаб пойгалар». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.
15.30 «Славян бозори». Украина куни. Витебскдан кўрсатилади.
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Сиёсат» студияси кўрсатади. «Репатриантлар».
18.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.40 «Кинопанорама».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «Квартира». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-серия.
20.50 «Қора қути».
21.30 «Чет элга — яширинча». Беш серияли телевизион бадиий фильм премьераси. «Хусусий изқуварнинг саргузаштлари» сериясидан (Венгрия).
22.35 «Натали стилида». Юксак савиядаги модалар санъати.
23.00 Янгиликлар.
23.35 Кўрсатувлар тартиби.
23.40 «Юрмала-92». Тунги мусиқий кўрсатув.
00.40 «Вертикаль бўйлаб пойгалар». Уч серияли телевизион бадиий фильм. 3-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Эълонлар.
7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Ўйин қоидалари» (Инсон ҳуқуқлари ликбези).
8.35 «Олтин Остап». Қизиқчиларнинг Бутунроссия танлови. 2-кўрсатув.
8.50 Вариацияли мавзу. «Авлиё Франциска Ассизский ибодатхонасида Европа мусиқаси дурдоналари».
9.30 «К-2» таништиради: «Медиа», «У ерда ким бор?» «3, 2, 1» кўрсатувлари, «Қулфбузар ўғри». Бадиий фильм.
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.00 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.00 «Кузирхоним».
15.30 «Тверь ракурси».
16.05 Янгиликлар.
16.20 Христианлар учун кўрсатув.
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.00 «Сезам» кўчаси.
17.30 Хабарлар.
17.45 Болалар даврасида.
17.50 Туркиянинг маданий ёдгорликлари.
18.30 Турк дунёси.
19.00 Хабарлар.
19.20 «Икки хонанда».
20.00 «Қайноналар».
20.50 Манзарали фильм.
21.02 Хабарлар.
21.20 Мусобақалар.
22.10 «Умид таксиси». Видеофильм.
22.40 Талабларингизга биноан.

Пайшанба, 23. VII

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Мен юртимнинг пок истакли кучиман». Телефильм.
7.55 «Ноқулай одам». Бадиий фильм.
9.25 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Рўзғор ташвишлари».
10.05 «Билимдон мунажжим». Телеспектакль.
10.55 «Халқ ижодиёти». Тўй маросимлари.

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Бир том остида», «Бизнинг уй». Мультфильмлар.
18.30 Мактаб ўқувчилари учун. «Санъат ғунчалари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Тадбиркорлар ҳузурида».
19.35 «Ҳуқуқий давлат сари».
19.55 «Жума оқшоми». Диний-маърифий кўрсатув.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Ҳукумат тадбирлари.
21.30 Ўзбекистон халқ ҳофизи Ҳасан Ражабий куйлайди.
22.05 «Эдгар ва Кристина». Бадиий фильм.
23.30 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

10.30 «Рақслар жилоси». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Замира Давлетмуродова.
11.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Пашшахўрда».
12.10 «Асов дарё ўзанида». Бадиий фильм. 2-серия.

* * *

«ТОШКЕНТ»
СТУДИЯСИ КЎРСАТАДИ

18.30 «Бизнинг муҳофазамизда».
19.20 «Меҳр-шафқатли бўлайлик».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.10 «Бу оқшомда».
21.20 «Пульс». Хабарлар.
21.30 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.45 «Кинопанорама».
10.50 «Қулоқсиз мушукча». Мультфильм.
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Иккинчи учрашув» рукни остида. «Богоявленск пичанзори хазинаси». Телефильм.
13.05 Кўрсатувлар тартиби.

* * *

13.10 «Телемикст».
13.55 «Ён дафтар».
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Қайтиш нуқтаси». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
15.30 «Хит-топ-шоу. 50x50».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.45 «Лючано Паваротти — нодир воқеаси».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 «Квартира». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 7-серия.
20.50 Шоир Лев Ошанин ижодий кечаси. 80 йиллигига.
22.35 Кечки альбом.
23.00 Янгиликлар.
23.35 Кўрсатувлар тартиби.
23.40 «Максима».
00.10 «Юрмала-92». Тунги мусиқий кўрсатув.
01.10 «Қайтиш нуқтаси». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Ишбилармон кишилар даври.
7.50 «Бизнес ва сиёсат».
8.50 «Арабеск-92» балет танлови ҳақида мулоҳазалар.
9.50 Маза, каникул. «Чин сеҳргарлик сўзим». Бадиий фильм.
11.00 «Ҳали англанмаган коинот».
11.45 Кундузги сеанс. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 63-серия.
12.35 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
12.55 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.00 «Терминал».
15.30 Мульти-пульти. «Укагинам».
15.45 «Пилигрим».
16.30 Янгиликлар.
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.00 «Сезам» кўчаси.
17.30 Хабарлар.
17.45 Ёшлар.
18.15 «Ислом маданияти». Диний кўрсатув.
19.00 Хабарлар.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.30 Спорт олами «Жиллетт» фирмаси ниғоҳи билан.
20.00 «Юрмала-92» оммавий куйлар халқаро танлови.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.03 Хабарлар.
21.20 Спорт.
21.50 Концерт.
22.50 Портрет.
23.15 Оилалар мусобақаси.

Жума, 24. VII

● УзТВ I

7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.25 «Шуҳрат Йўлдошев ижро этади». Фильм-концерт.
8.00 «Илонлар водийсининг кософати». Бадиий фильм.
9.40 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Нишона».
11.20 «Дунё кезган либослар».

* * *

18.00 Янгиликлар.
18.10 «Очиқ дераза», «Кучукча ва етти ғозча». Мультфильмлар.
18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Болалигим — пошшолигим».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Замин саховати».
19.50 «Педагогика фанининг истиқболлари».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
20.55 Тижорат хабарлари.
21.00 Мумтоз куйлардан концерт.
21.45 «Ҳулкар». Тележурнал.
22.45 Футбол. Ўзбекистон кубоги. Ярим финал. «Навбаҳор» (Наманган) — «Нефтчи» (Фарғона). Ёзиб олинган.
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

10.30 «Баҳодир». Телефильм.
11.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Уч оға-ини ботирлар».
12.00 Хор куйларидан концерт.
12.30 «Хатарли парвоз». Бадиий фильм.

* * *

АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

18.00 «Бердиназар — шахир». Телефильм.
18.30 «Иқтисодиёт ва ҳаёт».
19.15 «Илҳом».
20.00 Янгиликлар (рус тилида).
20.15 Махтумқули шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар.
20.45 Кичкинтойлар, сизлар учун!
21.00 «Ватан». Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Кулгу кечаси».
22.15 «Крепиш». Бадиий фильм.
23.45 Янгиликлар.

● «ОРБИТА IV»

4.55 Кўрсатувлар тартиби.
5.00 Янгиликлар.
5.35 «Тонг».
7.50 Эрталабки гимнастика.
8.00 Янгиликлар.
8.20 «Бойлар ҳам йиғлайди». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
9.05 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
9.45 «Лимпопо».
10.15 В. Норейка ҳамда Н. Некрасов раҳбарлигидаги халқ чолғу академик оркестрининг концерти.
11.00 Янгиликлар.
11.20 «Саёҳатчилар клуби» (сурдо таржимаси билан).
12.10 «Рақслар, рақслар, рақслар». Ўсмирлар ўртасида бал рақслари бўйича Россия чемпионати.
12.50 «Санъат оламида» рукни остида. «Сирли ойдин кечада, қуюқ ўрмонда». Ҳужжатли фильм.
13.10 Кўрсатувлар тартиби.
13.15 «Бридж».
13.40 «Бизнес-класс».
13.55 «Ён дафтар».
14.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Қайтиш нуқтаси». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
15.30 «Бугун ва ўша пайтларда».
16.00 «Чемпионлар билан биргаликда».
16.20 «Болалар мусиқий клуби».
17.00 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
17.20 Кўрсатувлар тартиби.
17.25 «Авиакосмик салон».
17.40 «Инсон ва қонун».
18.10 «Қора олифтавойнинг саргузаштлари». Болалар учун кўп серияли телефильм премьераси. 2-серия — «Ишчи от» («Продакшнз лимитед», Англия).
18.35 «ТВ-Нева: Ким биз билан!».
18.55 Театр учрашувлари. «Бўлган воқеалар».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.20 Кўрсатувлар тартиби.
20.25 «ВИД» таништиради: «Мўъжизалар майдони», «Ҳордиқ чиқаринг», «MTV».
22.00 «Славян бозори». Витебскдан кўрсатилади. Танаффус пайтида (23.00) — Янгиликлар.
01.05 «Интерфест-92».
02.05 «Қайтиш нуқтаси». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Эълонлар.
7.25 Ишбилармон кишилар даври.
7.55 «Нота бене» студияси.
8.35 «ЧП» — фавқулодда ҳодиса».
8.55 Ишдан бўш пайтингизда. «ТВ-ателье».
9.10 Ҳужжатли панорама. Б. Свойский фильмлари. «Вилоятда содир бўлган воқеа», «Эпитафия».
10.00 Ифодалаш санъати. «Импрессионизм». А. С. Пушкин номидаги тасвирий санъат музейи залларида.
11.05 Мульти-пульти. «Будильниклар», «Кашфиётчи бўри».
11.20 Россиянинг телевизион театри. И. Кадомцев. «Маугли». Ёш томошабинлар мусиқий театрининг спектакли.
12.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.00 Россия Конституцион суди залидан.

* * *

15.00 «Простор⊥».
15.30 «Биринчи тайм».
15.45 «Ер остига саёҳат».
16.30 Янгиликлар.
16.45 Телевизион ахборот тижорат кўрсатуви.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

17.00 «Сезам» кўчаси.
17.30 Хабарлар.
17.45 Халқ рақслари.
18.00 «Биз ўзимизга ўхшаймиз». Видеофильм.
18.30 «Олтойликлар». Ҳужжатли фильм.
19.00 Хабарлар.
19.20 Қалбдан қалбларга.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 «Юрмала-92» оммавий куйлар халқаро танлови.
20.55 Эълонлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.02 Хабарлар.
21.20 «Ҳафта сўнгида». Дам олиш кўрсатуви.
23.20 «Мана шундай малика».

Шанба, 25. VII

● УзТВ I

7:00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Экватор» кемасининг пассажири». Бадиий фильм.
9.25 «Оналар мактаби».
9.55 «Бунёдкор».
10.20 «Эртаклар — яхшиликка етаклар».
10.50 «Шоҳруҳ» шахмат мактаби.
11.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Иш билганга минг танга».
12.00 Тижорат канали. «Сув — ҳаёт манбаи».
12.30 «Меҳр кўп кўргаздим». Ўзбекистон халқ артисти Манзура Ҳамидова.
13.50 «Дўстлик» студияси кўрсатади. «Замандас» (қозоқ тилида).
14.50 «Ассалом, Барселона!».
15.20 «Севги нидоси». А. Навоийнинг «Сабъаи сайёр» достони асосида «Тановар» дастаси саҳналаштирган телевизион рақс театри.

* * *

18.00 «Ғаройиб саргузашт». Мультфильм.
18.15 Ўсмирлар учун. «Тенгдошлар».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Аралаш». Ҳажвий киножурнал.
19.40 «Санъат олами». Омон Азизов.
20.30 «Туркистон» ахбороти.
21.00 «Сумалак» ашула ва рақс ансамблининг концерти.
21.40 Ойнаи жаҳонда биринчи марта. «Ҳинна». Бадиий фильм (Ҳиндистон). 1 ва 2-сериялар.
23.50 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

11.05 Спорт кўрсатуви. Кураш бўйича халқаро турнир.
11.50 «Механик Гавриловнинг севимли маҳбубаси». Бадиий фильм.
13.05 «Оба дурмуши».
14.05 «Шекиллер».

* * *

17.05 «Айтерек-Гунтерек».
18.05 «Ватан ҳимоячилари» (рус тилида).
18.50 Ҳинд ва турк қўшиқлари.
19.55 Эълонлар.
20.00 Янгиликлар (рус тилида).
20.15 Туркманистон халқ артисти Х. Аннамуродов куйлайди.
20.45 Кичкинтойлар, сизлар учун!
21.00 «Ватан». Ахборот кўрсатуви.
21.45 «Едиген». Адабий кўрсатув.
22.45 «Дардингни олай». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.50 Кўрсатувлар тартиби.
5.55 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
6.55 Янгиликлар.
7.30 «Бўри ва еттита эчки боласи янги талқинда». Мультфильм.
7.40 Спорт ҳамма учун.
8.10 «Мусиқий чолғулар ва уларнинг тарихи». Кўп серияли илмий-оммабоп фильм премьераси (Германия).
8.40 «Қандай қилиб муваффақиятга эришиш мумкин!».
8.55 «Труба» радиоси. Дам олиш кўрсатуви.
9.25 «Марказ».
10.05 «Бумеранг».
10.35 «Мусиқий дўкон».
11.05 «Шамчироқ ўчмаслиги учун» (Л. Гумилев хотирасига).
11.40 «Крешчендо». Мусиқий кўрсатув.
11.55 «Фил учун совға». Мультфильм.
12.05 «Инсон институти».
12.45 «Диққат, ёшларнинг ўйинчи...».
13.05 «Инсон ёки иблис». Бадиий-публицистик фильм премьераси. 1-фильм («Кадр» студияси).
14.00 Янгиликлар.
14.20 Кўрсатувлар тартиби.
14.25 «Зазеркалье». «Енгил одимлар». Телевизион бадиий фильм.
16.05 XXV ёзги олимпиада ўйинлари. Футбол. Италия—АҚШ терма командалари. Испаниядан кўрсатилади.
17.55 «Елизавета ва Эссекснинг шахсий ҳаёти». Бадиий фильм премьераси. («Уорнер Бразерс» компанияси маҳсулоти, АҚШ).
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
19.55 Янгиликлар.
20.15 «КВН-92». «Олимпиада ўйинлари» мавсумининг чорак финали.
22.00 Янгиликлар.
22.35 Кўрсатувлар тартиби.
22.40 «Итоаткор ўқувчи». Катталар учун мультфильм.
22.55 XXV ёзги олимпиада ўйинларининг тантанали очилиши. Испаниядан олиб кўрсатилади.
02.00 «Васнецовлар шажараси». Телефильм.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Ҳужжатли панорама. Б. Свойский фильмлари. «Самаранинг осуда ёзи», «Ғалати авлод».
8.30 Миллий баскетбол уюшмасининг баскетбол шарҳи.

*

9.00—13.05
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК»
ВИДЕОКАНАЛИ

9.00 «Чисен» (корейс тилида).
9.35 «Умид» (уйғур тилида).
10.25 Цирк кўрсатувлари.
11.10 «Безнен мирас» (татар тилида).
12.00 «Сизни кутлаймиз».
12.30 Шеърият дафтаридан.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

13.05 Кундузги сеанс. «Вертикаль». Бадиий фильм.
14.20 «Джентельмен-шоу».

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

14.45 «Узоқ ва яқин».
15.15 Ёшлардан ёшларга.
15.35 «Лаблардан қалбга». Видеофильм.
16.30 «Биздан сизга».
17.30 Хабарлар.
17.45 «Икки хонанда».
18.15 «Инсоният бойлиги». Видеофильм.
19.00 Хабарлар.
19.20 Манзарали фильм.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.30 «Юрмала-92» оммавий куйлар халқаро танлови.
21.00 Хабарлар.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.20 «Мюзик-холл».
22.20 Экранда Туркия киноси.

Якшанба, 26. VII

● УзТВ I

7.00 «Субҳидам».

*

8.00 «Кўк қуш». Бадиий фильм.
9.40 «Футбол майдонларида».
10.20 «Тошкент» студияси кўрсатади. «Болалар».
11.20 «Кичкина деманг бизни». Спорт кўрсатуви.
11.50 Тижорат канали. «Пойариқ истиқболи».
12.20 «Хотира». Чори Ҳамро.
13.20 Мактаб ўқувчилари учун. «Қувноқ стартлар».
14.35 «Чорвадор».
15.05 «Қўшиқ айтгани келдим». Ёш хонандаларнинг телевизион танлови.
15.55 «Бозор иқтисодиёти йўлида».
16.15 Ёрқин Йўлдошев. «Зуҳал юлдузи». Ургут шаҳар халқ театрининг спектакли.

* * *

18.00 «Аждаҳо ва қуёш», «Тошбақалар». Мультфильмлар.
18.30 Болалар учун. «Оз-оз ўрганиб доно бўлур».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти (рус тилида).
19.20 «Улоқ». Телефильм.
19.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ёз кунларининг бирида».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ўзбекистон халқ ҳофизи Очилхон Отахонов куйлайди.
22.05 «Бошқача ҳаёт». Бадиий фильм.
23.35 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● УзТВ II

АШГАБАТ КЎРСАТАДИ

11.05 Мультфильмлар тўплами.
11.50 «Ғунча».
12.20 «Кичик саҳналар».
13.00 «Туркмен сеси». Тележурнал.

* * *

БИШКЕК КЎРСАТАДИ

17.05 Мультфильм.
17.20 «Новинки» киноклуби.
18.30 «Ала-Тоо».
18.50 «Журокто калган ирлар» кўрсатуви саҳифаларида.
19.55 Кечки видеосалон.

● «ОРБИТА IV»

5.20 «Руҳни чиниқтириш».
6.20 Кўрсатувлар тартиби.
6.25 Ритмик гимнастика.
6.55 Янгиликлар.
7.30 Кўрсатувлар тартиби.
7.35 «Спортлото» тиражи.
7.45 «Эрта саҳарлаб».
8.25 «Ҳамма нарса бўлиши мумкин».
8.55 «Янги номлар».
9.45 «Камалак» халқ ижодиёти телекўрсатувлари IX халқаро фестивали. «Сув босган қишлоқ қўшиғи» (Чехо-Словакия).
10.15 «Пи» белгиси билан».
11.05 Турли мамлакатларнинг эртаклари ва афсоналари. «Уч опа-сингил» (Франция).
11.10 «Янги авлод танлайди».
12.00 «Чайка». Телевизион бадиий фильм премьераси («Ковчег» ижодий ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда «Экран»).
12.40 Халқ оҳанглари.
13.05 «Ёввойи табиат қўриқхоналари» туркумидан телефильм премьераси. 9-фильм.
13.35 «Марк ва Софи». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9-фильм.
14.00 Янгиликлар.
14.15 Кўрсатувлар тартиби.
14.20 «Мулоқот».
15.00 «Саёҳатчилар клуби».
15.50 «Уолт Дисней таништиради...».
16.40 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
17.25 «Ҳеч нарса ҳақида репортаж».
17.45 Янгиликлар (сурдо таржимаси билан).
18.00 «Мариинскда променад». Кўрсатувни В. Гергиев олиб боради.
19.00 XXV ёзги олимпиада ўйинлари. Сузиш. Велоспорт. Отиш. Испаниядан кўрсатилади.
«КВТ-I ҳамда Франс интернасионал канали» таништиради:
20.00 «Яхши қол, Рафаэль». Телевизион бадиий фильм премьераси. «Нодир асарларнинг ишқибозлари» криминал туркумидан (Италия).
21.00 «Якунлар».
21.45 «Эндиликда». Диний кўрсатув.
23.00 Янгиликлар.
23.15 XXV ёзги олимпиада ўйинлари. Бокс. Отиш. Сузиш. Испаниядан кўрсатилади.
00.15 «Юрмала-92». Тунги мусиқий кўрсатув.
01.30 XXV ёзги олимпиада ўйинлари. Оғир атлетика. Спорт гимнастикаси. Бокс. Испаниядан олиб кўрсатилади.
03.20 «Оперетта айбланади...».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

7.00 Хабарлар.
7.20 Миллий баскетбол уюшмаси профессионаллари ўртасида баскетбол бўйича жаҳон чемпионати.
8.20 «Эскулап».
8.30 «Телекроссворд».
9.00 «Ати-бати...».
9.30 «Суперкитоб». Мультфильм.
9.55 «А» программаси. «Рок-саммер-92». Таллинн шаҳри.
11.55 XXV ёзги олимпиада ўйинлари. Испаниядан олиб кўрсатилади. Велосипед спорти. 100 км. Шоссе. Команда пойгаси. Эркаклар. Сузиш. Спорт гимнастикаси. Танаффус пайтида — Хабарлар.

*

16.30—19.15
ЎЗБЕКИСТОН
ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ
«ДЎСТЛИК»
ВИДЕОКАНАЛИ

16.30 «Дўстлар даврасида».

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.15 Хонаки экран. «Маржон тақдим ёримга». Бадиий фильм.
20.25 XXV ёзги олимпиада ўйинлари. Испаниядан олиб кўрсатилади. Велосипед спорти. Гуруҳлар пойгаси. Аёллар. Сузиш.

ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

20.55 «Хонанда».
21.02 Хабарлар.

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.20 «Уйинга таклиф».
21.30 XXV ёзги олимпиада ўйинлари. Испаниядан олиб кўрсатилади (давоми).
23.00 «Юрмала-92» оммавий куйлар халқаро танлови.
00.20 Парламент хабарномаси.
00.35 Россия Конституцион суди залидан.

«Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз» ҳафтаномасининг 17 июль сонидан олинди.

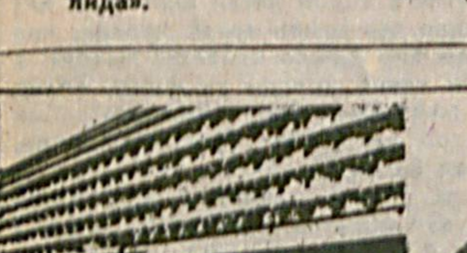

МУАССИСЛАР:
Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000. ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича — 33-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни. 700000, ГСП, Тошкент, «Правда» рўзномаси кўчаси, 41.

⊙ Нашр кўрсаткичи 64690 ⊙ Босмага бериш вақти 11.30. ⊙ Босмага берилди. 11.30. ⊙ Буюртма Г—229. ⊙ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.